

PAULO LIWAKATETIGI ROMAANOTEDI

Paulo didikotibige nişica lapo anonakato Goniotagodi ane ligeladi nigotaşa Roma. Roma jağaniaağani nağaca nigotaşa ane dağaxa me şoneşetigi Itália nişicoa nokododi. Iodağawadi romaanotedi odinigaanyetece moiwa moiwitideşetiogi ijoatawece eletidi iişotedi. Joaniğidaa leeğodi Roma me dağaxa me şoneşe, ağaca liciagi nigotaşa nişicoa nokododi. Jigidiaa ligeladi César, ninionigi-eliodi romaanotedi, şoneleegiwa ane dağaxa me şoneşegi inatawece iigo nişicoa nokododi. César diiğenataka midokoyatigi "Goniotagodi César". Joaniğidaa meliodi me dakaketema loiigi Cristo, leeğodi me jakataşa mida anejinağatege loiigi Cristo, leeditibige mejiwığata codaan mejinağatalo me Goniotagodi Jesus, ane iige inoatawece aninoa. Joaniğidaa leeğodi meliodi anoiatibece nişijo loiigi Cristo.

Paulo iditeloco nağadi liwakate minatawece oko inoa libeyaceğeco, codaan mee me diğica oko ane diğica meo anigetişida libeyaceğegi. Joaniğidaa leeğodi minatawece oko nigo. Codaan mee me diğica oko ane iğenaşa lodoē Aneotedogoji leeğodi meote loenataka ane iğenaşa. Pida Paulo yalağata nişina oko anonakato Goniotagodi Jesus mepaşa icota me newiğatace anigida noko, codaan yalağata Aneotedogoji me dağadiaa iloikatidi nişina oko leeğodi libeyaceğeco. Eledi yalağata

Liwigo Aneotedoğoji me diğeladetigi niğina oko anonakato Jesus, codaa me yaxawa niğina oko. Niğidiaağidi Paulo ja yalağata Aneotedoğoji micota mağaga yajigotediogi lewiga judeutedi, codaa eledi yalağata niğina oko anonakato Goniotagodi me leeditibige moyiwağadi ane liigenatakaneğeco niğina oko anida nağatetigi digoina iigo.

*Paulo yecoaditibige romaanotedi
baanogoyiwağadi Goniotagodi*

¹ Ee Paulo. Ee liotagi Jesus Cristo. Aneotedoğoji eniditediwa me ee liğexegi, idiomağaditedice me jelogoditedibece nibodicetedi anele ane icoğotedigi miniwataga.

² Jotigide nađa ligegi Aneotedoğoji me niwakatee nibodicetedi anele, anoditece niğijo anoyelogoditedibece lowooko Aneotedoğoji, analée diniditedini maditağa lotaganagaxi Aneotedoğoji.

³ Niğidiwa nibodicetedi anele oditece Aneotedoğoji Lionigi, Goniotagodi Jesus Cristo. Odā mijoa me şoneleegiwa, ida aneetetege licoğegi Davi.

⁴ Aneotedoğoji yenikamağa me ikee me Lionigi Jesus niğijo nağa ibake nimaweneğegi nelegi me yewikatiditace niğijo moyeloadi. Liwigo Aneotedoğoji ikee Jesus me diğica libeyacağajegi licagi Aneotedoğoji me diğica libeyacağajegi.

⁵ Odā leeğodi Jesus, Aneotedoğoji me najigotedoğowa inoatawece ane şodagalanaşa ane

daga domigica gonimawenegegi me jakataşa, codaa eote moko liigexedi. Eotedibige me jaxawanaşa inatawece oko moyiwaşadi, monakato, codaa modoğeteta Liboonağadi Jesus.

6 Odaa akaami eleğitetiwaji awanitege niğidi noiigi, Aneotedoğoji eniditedağawatiwaji makaami nepilidi Jesus Cristo.

7 Odaa jidi naşadi notaşanaşaxi jiwakateetibigaşaji akaamitawecetiwaji ane şadişeladi nigotaşa Roma, ane şademaani Aneotedoğoji, codaa eniditedağawatiwaji makaami loiigi. Jemaa Aneotedoğoji Godiodi, codaa me Goniotagodi Jesus Cristo midioka limedi meletaşadomi, codaa mowo mele şadaaleğenali.

Paulo yotaganeşe Aneotedoğoji codaa diniotagodetalo

8 Odoejegi nemedi iniotagodetalo Aneotedoğoji Inoenoğodi leeğodi akaamitawecetiwaji, leeğodi nişijo Jesus Cristo aneotedağadomitiwaji. Igaataşa inatawece nişina oko digoina iiego odibodiceta şatiwaşatakaneğegitiwaji.

9 Jibatema Aneotedoğoji manitawece yaaleğena nişina me jelogoditedibece nibodicetedi anele anduitece Lionigi. Odaa Aneotedoğoji yowooğodi mejitece anewi nişina meji midioka limedi me idalaşatibigaşaji nişina me jotaşaneşe.

10 Jipokotalo Aneotedoğoji me jakadi me idalitağawatiwaji nişina natigide, pida nige yemaa.

11 Igaataşa eliodi me jemaa me şadatitiwaji amaleeşaga idinaxawanaşatiwage jibakenaga şodixaketedi ane najigotogowa

Liwigo Aneotedoğoji, me yoniciwağadi gatiwağatakaneğegi.

¹² Nige idinaxawanağa, odaa Aneotedoğoji gadaxawanitewaji, codaa me ee, leeğodi eyiwağatakaneğegi, codaa me gatiwağatakaneğegitiwaji.

¹³ Inioxoadipi, jemaa mowooğoti melioditibece me yowoogo mejigo idalitağawa, pida idioka limedi mida ane idibeyacağadi, odaa ağabotibece mejigo. Pida jemaa me idalitağawatiwaji amaleeğaga jakadi me jaxawa oko anidi makaamitağa modiotece Jesus, digo anejigotioği ane daga judeutedi ane liğeladi eletidi nigotadi.

¹⁴ Igaatağa jiğidaa ibakedi ane najigotediwa Aneotedoğoji me jelogoditedibece nibodicetedi anele ane icogotetedigi miniwatağa, jelogoditiogi greegotedi, inaa ane daga greegotedi, oko notağanağaximaga aninoa lixaketedi, coda me niğina ane diğica lixaketedi.

¹⁵ Joaniğidaa leeğodi me jibake minitawece yoniciwağa, coda ja idigo me jelogoditedibece nibodicetedi anele ane icogotetedigi miniwatağa Aneotedoğoji digoida makaamitağatiwaji ane gadiğeladi nigotağa Roma.

Loniciwağa nibodicetedi anele ane icogotetedigi miniwatağa Aneotedoğoji

¹⁶ Aidiboligatece nibodicetedi anele anoditece Cristo ane icogotetedigi miniwatağa Aneotedoğoji, igaatağa niğinoa nibodicetedi anele loniciwağa Aneotedoğoji meote lewija inatawece oko anoyiwağadi Jesus, odoejedipi judeutedi

moyelogoditiogi, niğidiaağidi niğina ane dağa judeutedi.

17 Igaatağa niğinoa nibodicetedi anele oikee Aneotedoğoji meote niğina oko me iğenagatibigiwaji niğina meniwağatakanağa, codaa niğina me doğoika meniwağatakanağa. Joaniğidaägeeta Aneotedoğoji lotaşa, “Niğina oko ane yakadi Aneotedoğoji me iğenagatibigiwaji leegodi meniwağatakanağa, joaniğidiaağida lewişa ane diğica liniogo.”

Aneotedoğoji laagetedipi inatawece oko

18 Aneotedoğoji ane ideite ditibigimedi ikee léléaga leegodi inoatawece ane libeyaceğeco oko, leegodi me doğoyiwağaditeda Aneotedoğoji, codaa leegodi inoatawece ane beyagi anowote modakapetege eledi oko. Leeğodi niğinoa libeyaceğeco anowote, odaa agoika eledi oko moyowoogodi niğica anewi anodaägeeteda Aneotedoğoji.

19 Niğina oko oyakadi moyowoogodi anodaägeeteda Aneotedoğoji, leegodi adinagaditini niğica anodaägeeteda, codaa leegodi iniaağiniwa Aneotedoğoji ikeetediogi anodaägeeteda.

20 Niğijo maleekoka yoeteda Aneotedoğoji niğina iiđo, niğina ane dağa jakataşa me jinataşa, anodaägeeteda Aneotedoğoji, codaa nimaweneğegi ane dağa dinelio, inoatawece dinikee. Odaa niğina oko oyakadi moyowoogodi anodaägeeteda Aneotedoğoji leegodi niğinoa loenataka. Joaniğidaa leegodi niğina oko agoyakadi doğodi me diğica libatiigi.

21 Igaataşa idaaşida moyowooşodi Aneotedogoji, pida aşodogetetalo, oteşexaaşaşa odiniotagodetalo. Pida nişinoa lowooko yetoledi, inoa laalegenali aşica gaantokaaşida lixakedi, odaa aşaleeşica lowoogo anele.

22 Modi me niwaxinaşanaşa, pida yetoledi.

23 Aşalee odogetetalo Aneotedogoji aneliodi nimaweneşegi, codaanane daşa daateda. Odaa joşodilatitelogoni wiçidi latopiwadi oko anepaşa icota me ma, liwicidi ilaşaxodi, ejedi, codaanane nişinoa anodigotinigi iigo.

24 Joanişidaa leegodi Aneotedogoji me ika modi-oteci nişica anepaa yemaa laalegena mowo anebeyagi, codaanane Aneotedogoji ika mowo nişica anepaaşoyemaa modigota lolaadi ane şobolişa.

25 Aşodibatege nişica anewi anodaageeteda Aneotedogoji, pida odibatege niwitakeco. Odogeteta codaanane modibatema nişinoa liidaşatajedi Aneotedogoji, pida baadoşodogetetalo Aneotedogoji, oteşexaaşaşa odibatema. Pida leeditibige midioka limedi me joşeeşatalo Aneotedogoji. Odaa jişidaaşee. (Amém).

26 Joanişidaa leegodi Aneotedogoji me ikatetece mowote anepaa yemaa laalegena. Nişina iwaalepodi jeşepaaşopitiwage dinoomatewamigi, anedşaş lakaşigi iwaalo.

27 Gonleegiwadi idaaşee, aşalee loomatewa iwaalo, odaa jeşepaaşopitiwage, owo ane şobolişa. Joanişidaa leegodi me iloikatidi Aneotedogoji loolatedi nişina oko leegodi epaaşowotibige.

28 Niğidi oko aqoyemaa moyowooğodi anewi anodaägeeteda Aneotedoğoji, joanığidaa leeğodi Aneotedoğoji me ikatetece mowote niğicoa anepaa lowooko aninokinoa ane beyagi, odaa joğowote loenataka ane oğobolığa.

29-31 Niğidi oko nolee inoatawece ane latopaco nibeyaceğeco; noomatewadi niğina ane dağa lodawadi, codaan inoatawece nimaweneğeco mowo ane beyagi, idioka limedi madodigomadadi, codaan idioka limedi mowo ane beyagitema eledi oko. Niğidi oko dağaxa moceegaga, codaan ȝonematagododi, idioka limedi me nidelağa, awitakaşa, inoka oyowo mowo ane beyagitema eledi oko. Niğidi oko odotagatibige eledi, enalağanaşa oiatiwage eledi oko. Nelegedi Aneotedoğoji, aqodeemitibige eledi oko moyotağaneğe. Anabakenağaga, odiletibige me daaditiğica liciagi, lemaanigi monağaxateloco eledi oko. Idioka limedi modoletibige geladi nimaweneğeco mowo ane beyagi. Niğidi oko aqoyiwagadi eliododipi. Aqaleeğica doğoyowo niğica ane igenaşa. Ajakataşa dağa jinakatonşa ane lotaşa niğina oko liciagi. Oteğexaağaga oyemaa litacepodi. Agoixomağateetedijo eledi oko libeyaceğeco, codaan aqoiwikode eledi oko.

32 Oywooğodi Aneotedoğoji liigenatakaneğegi mee me leeditibige moyeloadi niğina oko aneo niğinoan ane beyagi. Pida idokee mowote niğinoan ane beyagi, codaan oyaxawa eledi oko mowo ane beyagi.

*Aneotedoğoji icota me iwi anodaağigotediogi
oko*

¹ Natigide, akaami Ɂodokaąędi, ane eni eledi oko mepağa abeyaceęęgi. Niğida makaamitiwaji ağakati makamağa anapitağati Ɂadoenataka, aicögota ganigakaami. Igaataęa niğina me Ɂadięoatita eledi oko, pida awii liciagi niğinoa anowote, jiğikeeni Aneotedođoji maęęga Ɂadiloikatiti leęęodi Ɂabeyaceęęco.

² Jowoogotaga Aneotedoğoji meote ane ięęnaęa niğina me iwi anigotediogi codaa niğina me iloikatidi oko anowote niğinoa ane beyagi.

³ Niğida makaami ane Ɂademaanigi me Ɂadięoatita eledi oki anowo, pida akaami eledi awii ane beyagi. Odaa aęęca Ɂanimaweneęęgi daęę Ɂadiwokoni me Ɂadiloikatiti Aneotedoğoji.

⁴ Akati ina me dięęca ane jaęęa Aneotedoğoji me daęęxa meletedoğodomı, odaa anaęę Ɂadiloikatidi leęęodi meliodi me yakadi me dinatitedoğowa. Ejinogowooğoti Aneotedoğoji meletedaęędomı, eotedibige madinilaanitece Ɂabeyaceęęco, odaa opilitalo Aneotedoğoji.

⁵ Pida dakake Ɂadaaleęęna, odaa aęęmaani daęę iigi aneni me Ɂadewiki. Joaniğidaa leęęodi Aneotedoğoji meneęęgi yelatedaęędomı nigicota niğica noko nige ikee léléga leęęodi nibeyaceęęco, codaa eote ane ięęnaęa nige Ɂadiloikatiti leęęodi Ɂabeyaceęęco.

⁶ Igaatağa Aneotedoğoji yajigote oninitecibeci oko ane ięęnaęa me loojedi ane loenataka.

⁷ Niğina oko anidioka limedi mowo anele, codaa anodoletibige Aneotedoğoji me iweniğide, codaa anoyocaęęneęę Aneotedoğoji, codaa

anodoletibige lewiga miniwataga, odaa Aneotedogoji yajigote lewiga niçini oko ane dağadiaağıca liniogi.

⁸ Pida niçina eledi oko ane adodigomadadi, codaa ane doğoyiwağadi anewi, pida inoka odioteci ane beyagi, Aneotedogoji yelatetema codaa me iloikatidi niçina oko liciagi.

⁹ Aneotedogoji eote lawikodico codaa me ligecağalogo inatawece niçina oko anowo ane beyagi. Odoejegi me nikatedeloco lawikodico judeutedi, nigidiaağıdi niçina ane dağa judeutedi.

¹⁰ Pida niçina oko anowo anele, Aneotedogoji nelecağatee, codaa iweniçide miniwataga, codaa meote mele laaleğena. Odoejedipi judeutedi, nigidiaağıdi niçina ane dağa judeutedi.

¹¹ Igaatağa Aneotedogoji ağıca liomağatagi noiigi, pida idokigotedogowa digawiniteloco oko.

¹² Inatawece niçina oko ane doğoyowooğoditeda liigenatakaneğeco Aneotedogoji, codaa aninoa libeyaceğeco, joaniçidiah naağa. (Pida aleegodi me doğoyoteteteda liigenatakaneğeco). Inatawece noiigi judeutedi idiya liigenatakaneğeco Aneotedogoji miditaga, pida Aneotedogoji iloikatidi leeğodi așoyiwağadi liigenatakaneğeco.

¹³ Igaatağa Aneotedogoji aığenagacı oko dağa leeğodi me wajipatalo liigenatakaneğeco, pida leeditibige niçina oko meyiwağadi liigenatakaneğeco, odaa Aneotedogoji iğenagacı niçina oko.

¹⁴ Aneotedogoji ayajigotediogi liigenatakaneğeco niçina ane dağa judeutedi.

Pida niçina oko nige diniomağaditema ane yemaa Aneotedogoji, idaağıda me doğoyowoogodi niçica ane iğete, odaa boçoikee moyowoogodi niçica ane igenaga catiwedi laalegena.

15 Niçida anee me newiça ikee moyowoogodi catiwedi laalegena liigenatakanegeco Aneotedogoji. Idiaağıda odeemitetece ane igenaga catiwedi laalegenali, odaa oikee mewi midiwa liigenatakanegeco Aneotedogoji catiwedi laalegena. Idatibece niçica anodeemitetece catiwedi laalegena eetibigeloco, codaan idatibece maşaça oikee mele anigida loenatagi.

16 Jıgidaagee nigicota niçica noko Aneotedogoji nige niïge Jesus Cristo me iwi anigotediogi niçina oko leeğodi lowooko ane dinaağaditedini, codaan me niçinoa loenataka ane dinaağaditedini. Joaniçinaağoditece niçinoa nibodicetedi anele ane icoğotedigi miniwatağa Aneotedogoji, ane jeloğoditedibece.

Judeutedi idiaa liigenatakanegeco Aneotedogoji

17 Niçida makaami adinabakenitibeceti-waji makaami judeutedi. Anakatoni liiğaxinaağaneğeco Moisés, codaan eni makaami nepilidi Aneotedogoji.

18 Joğowooğoti ane yemaa Aneotedogoji, codaan Aneotedogoji lotağanaağaxi ane diniditelogo liiğenatakanegeco etiğadiiğaxinitece moleetibige inokina ane igenaga.

19 Ağica dağawienatakanitiwaji makati makaami ligiilagadi goladi, codaan aleetibige dağakaami nilokokena niçina ane idei nexocaga.

20 Niğida makaamitiwaji aleetibige dağakaami niığaxinogododi nigina ane diğicata lixakedi, codaa niğina anokateciğida lixakedi ademiitiogi micataga dağa nigaanigipawaanigi. Aneotedoğoji lotaşa ane diniditelogo liigenatakaneğeco idiya makaamitagliwaji anoikeetağawa inoatawece godixaketedi, codaa anewi.

21 Enice akaamitiwaji ane iiğaxini eledi oko, igaamee ina meçoğotace akamağakaami adiniığaxini? Eloğotitibece degeleta me jolicağa, pida akamağakaami olicetiwaji.

22 Codaa menitiwaji me daşa yakadi me joğolağatakanaşa, pida akamağakaami ağolağatakaniwaji. Codaa ǵadeleğetedi niwicidi noenataka, pida olicetalo niğinoa laxedi liğelatedi niwicidi.

23 Adinabakenitibecetiwaji leeğodi adinanenitece midiwa Aneotedoğoji liigenatakaneğeco makaamitaşa. Pida awii eledi oko me dağadiaa odeemitetigi Aneotedoğoji leeğodi akamağakaamitiwaji ate iwağati liigenatakaneğeco Aneotedoğoji.

24 Joaniğidaağeeta Aneotedoğoji lotaşa, “Niğina ane daşa judeutedi beyagi modotağatibige Aneotedoğoji leeğodi ǵadakataşa, anakaami judeutedi.”

25 Niğina makagiti ǵadolaadi mikeenitiwaji makaami nepilidi Aneotedoğoji, niğida ida anawiite niğina nigotetenliiğenatakaneğeco Aneotedoğoji. Pida niğina nige doğotetenitedatiwaji liigenatakaneğeco Aneotedoğoji, icaağica akagiti ǵadolaadi, ağica mawii, codaa ǵadiciagi niğina ane daşa judeutedi

(ane daga nepiliditeda Aneotedoğoji).

26 Niğina ane daga judeutedi nigoyotete liigenatakaneğeco Aneotedoğoji, Aneotedoğoji idigote micatağa doğoyakagidi lolaadi, codaa nepilidi.

27 Joaniđidaa niđina ane daga judeutedi, nigoyotete liigenatakaneđeco Aneotedođoji, oikee Aneotedođoji me ćadiloikatititiwaji anakaami judeutedi, anepađa domiđidiwa makaamitađa notađanađaxiidi ane diniditelogo liigenatakaneđeco Aneotedođoji, odaa domađa ćaditeweđegi makagiti ćadolaadi, pida ađoteteni liigenatakaneđeco Aneotedođoji.

28 Igaatađa niđina oko nige judeu, pida anebi Aneotedođoji daga leđodi eliododipi me judeutedi. Codaa niđina ćoneleegiwa nigidokida me yakagidi lolaadi, ađica aneletema miniwatađa Aneotedođoji.

29 Pida beđewi me judeu, codaa mewi me nebi Aneotedođoji, niđina oko ane judeu catiwedi laaleđena. Aneotedođoji Liwigo ikeeta catiwedi laaleđena mewi me nebi Aneotedođoji. Notađanagaxi ane diniditeloco liigenatakaneđeco Aneotedođoji ađica nimaweneđegi deđeo oko me nebi Aneotedođoji. Aneotedođoji iweniđide niđina oko anewi me judeu, idigida ćoneleegiwa iweniđide.

3

Jakatağa me jinakatonaj Aneotedoğoji

1 Domige dağaxa mele moko judeu, oğoa domige ina me doğoko judeu? Domige ica jağo ina

judeu me yakagidi lolaadi me ikee me nebi Aneotedogoji?

² Niğina moko judeu eliodi mele. Odoejegi leeğodi Aneotedogoji najigotedogowa lotaşa me jelögotağatedibec.

³ Pida eliodi judeutedi ağoyiwağadi lotaşa Aneotedogoji. Odaa manigidaa leeğodi Aneotedogoji me değeote ijo ane ligegi meote?

⁴ Ayakadi daantiğidaa leeğodi! Leeğodi Aneotedogoji ewi, ağica daga diwitaka. Pida inoatawece gōneleegiwadi başa awitakaşaşa. Joaniğidaağeeta lotaşa Aneotedogoji, mee, “Iniotagodi,

leeditibige me dinikee makaami ane iğenaşa niğina motaşanı, codaa icota mağekeni niğina anodotağatibigağaji.”

⁵ Gobeyaceğegi nige ikee Aneotedogoji me iğenaşa, mige jakataşa mejinaga Aneotedogoji me daga iğenagateda niğina me godiloikatidi leeğodi niğinoa gobeyaceğegi? Niğina me jao niğida igikaneğegi, inowilęđotiođi niğina oko anida aneetege niğina iğo me notaşanaşa.

⁶ Pida ajakadi mideğejatigi iğegi. Igaataga daaditaşa iğenagateda Aneotedogoji, odaa agotaşa yakadi me iloikatidi oko leeğodi libeyaceğeco.

⁷ Inatecibece oko modi, “Iwitateği nige ikee Aneotedogoji mewi niğinoa lotaşa, codaa nige ilecatiditibigimece Liboonağadi, enice igaamee ina me idiloikatidi leeğodi inoa ibeyaceğeco?”

⁸ Inatibece modi, “Jaoşa ane beyagi ijoatokaşa jiwidaşa anigida anele niğina

me jaoga ane beyagi.” Eliodi oko modi me niñidaa godiigaxinaqanegegi, odaa beyagi modotaqatibigojoi. Pida Aneotedogoji eote ane iñenaq a nige iloikatidi niñidi oko anodotaqatibigojoi.

Aqicoa iniwa ane iñenaq

⁹ Enice igamodaagee? Ina anoko judeutedi domigica aneletogodomi agoda godiciagi ina ane daga judeutedi? Ee meji aqica aneletogodomi! Igaataq a ja jikeenaq nibeyacaq a mida loniciwateloq inatawece oko, judeu, codaa ane daga judeu.

¹⁰ Niñida diniditelogo Aneotedogoji lotaq a, modi,

“Aqicoa iniwa ane iñenaq.
Odaa aqica!

¹¹ Aqica ane yowooqodi niñica ane iñenaq a, otegexaaqaga odolelibige Aneotedogoji.

¹² Inatawece oko eyamaqaticoace,
odaa aqaleegica jaoga.
Codaa aqicoa iniwa aneote anele.

Aqicoa!

¹³ Niñinoa niolatedi liciagi émegegi libegi ane domoke (leeqodi niñinoa lotaq a).

Idioka limedi moninaaletiniwace oko oibake niñinoa lotaq a.

Micataq a diqini lakeedi niweneeno niolatedi.

¹⁴ Niñinoa lotaq a nixoomaqanaq a
codaa niñinoa lotaq a qonitiadi.

¹⁵ Yediigatibigwaji moyacilotidi
codaa moyeloadi oko.

¹⁶ Niñina ane diitiwe oyyaqadi inoatawece,

codaa mowo eledi oko magecaqalo.

17 Aqoyowooqodi niqica anodaagee me jakataqa
mele qodaaleqena.

18 Codaa aqodeemitibige Aneotedoqoji.”

19 Jowooqotaqa inoatawece lotaqa Aneotedoqoji
ane iditedini Moisés mida ane ligegitiogi
inatawece oko anidiwa miditaqa me diqicata
ane yakadi me napitaqadi loenataka, codaa me
diqica ane yakadi mee me diqica libeyaceqegi nige
limedi Aneotedoqoji me iwi anodaagigotediogi
oko.

20 Enice aqica ane yakadi mee me iqenaga
lodox Aneotedoqoji daga leeqodi me yotete
liiqenatakaneqeco Aneotedoqoji. Igaataqa
liiqenatakaneqeco Aneotedoqoji onikeetogowa
minoa qobeyaceqeco.

Anodaageeta Aneotedoqoji meote lewiga oko

21 Natigide Aneotedoqoji ja ikee anodaageeta
meote niqina oko me iqenagatibigwaji. Aleegodi
moyotete inoatawece liiqenatakaneqeco,
pida leeqodi eledi ane niiticogi meote me
iqenagatibigwaji. Moisés eledi ikee niqida gela
qonimaweneqegi me qodegenaga, baaniqijo
moikee niqijo eledi anoyeloqoditedibece
Aneotedoqoji lowooko niqijo nogoidi
Aneotedoqoji lotaqanaqaxi.

22 Niqica gela qonimaweneqegi me qodegenaga
baqa niqina oko monakato Jesus Cristo, odaa ja
iqenagatibigwaji. Codaa Aneotedoqoji aqica idi
lemaanigipi.

23 Igaataqa inatawece oko inoa libeyaceqeco,
codaa aqicoa iniwa ane iqenaga daga liciagi

Aneotedoğoji, ane dağaxa me iğenaga, yapidi, codaa ağica libatiigi.

24 Aneotedoğoji eote oko me iğenaga leeğodi godiwikode, codaa idioka limedi meletedogodomi, odaa ja najigotedoğowa niğida ane dağa domiçica șonimaweneđegi me inigaanyağatece. Jesus Cristo ja yedia loojedi oko me yakadi me iğenaga niğijo naşa yeleo leeğodi gobeyaceğeco.

25 Aneotedoğoji niiğe Jesus Cristo me nadooğodi lawodi me yeletotetema libeyaceğeco oko. Jesus yeleo eotedibige me dağalee yelatedoğodomı Aneotedoğoji, codaa me dağadiaa godiloikatidi leeğodi niğinoa gobeyaceğeco, nige jinakatonaga Jesus. Aneotedoğoji dinatitedoğowa, joaniğidaa leeğodi me dağa ikateda oko diğidioka limedi me nigo leeğotedi niğinoa libeyaceğeco, niğijo oko ane newiça maleedđicoateda Jesus. Aneotedoğoji niiğe Jesus mağaga yeletotetema libeyaceğeco niğidi oko me ikee me iğenaga.

26 Joaniğidaagee Aneotedoğoji eotedibige me ikee me iğenaga, codaa me yakadi me ikee me iğenaga niğina oko ane nakato Jesus.

27 Migica ane yakadi me dinabaketibece leeğodi me iğenaga? Jowooğotaşa me diğica ane yakadi! Pida igamige leeğodi me diğica ane yakadi me dinabaketibece? Leeğodi ağica ini ane iğenaga daga leeğodi me yotete liiđenatakanegēco Aneotedoğoji, pida leeğodi me nakato Jesus, odaa ja iğenaga.

28 Joaniğidaa me jinataşa oko ane iğenaga leeğodi eliwagatakanegēgi, pida aleğodi

değeyiwağadi inoatawece ane liigenatakanegeco Aneotedogoji.

²⁹ Aneotedogoji migepoka Noenoğoditeda judeutedi? Agodağşa Noenoğodi ina ane dağa judeutedi? Ajawienatakanşa mağşa Noenoğodi nişina ane dağa judeutedi.

³⁰ Odaa jinataga mokiniwatece me Gonoenogodi. Eote me iğenağatibigwaji judeutedi anida eliwağatakanegegi, codaa me nişina ane dağa judeutedi anağagida eliwağatakanegegi.

³¹ Ja jowoogotaga me şodegenaga leeğodi şotiwağatakanegegi. Enice, odaa aqaleegica ane jaögateliigenatakanegeco Aneotedogoji? Okoo, ida ane jaögateli! Leeğodi şotiwağatakanegegi eo me jemaanaga mejiwagataga liigenatakanegeco Aneotedogoji.

4

Abraão iğenaga leeğodi eliwağatakanegegi

¹ Nişica jotigide icoolatigi şonelokodi Abraão, igamigida ica nimaweneğegi me yakadi me iğenaga lodox Aneotedogoji?

² Dağa iğenaga Abraão leeğotedi loenataka anele, odaa domaşa yakadi me dinabaketibece. Pida aqica anigetiğida leeğodi dağa dinabaketibece lodox Aneotedogoji.

³ Igaataşa mee Aneotedogoji lotaşa, "Abraão nakato Aneotedogoji, odaa leeğodi eliwağatakanegegi Aneotedogoji jegeote me iğenaga."

⁴ Nişina ane diba, oyedia. Nişina ane dibatege anoğeedi, pida loojedi nişijo libakedi.

5 (Niğida moko ağica anigetiğida godoenatagitema Aneotedoğoji aneo me leeditibige me godedia.) Niğina oko ane daga diba me docagatalo Aneotedoğoji, pida nigeyiwagadi Jesus, odaa Aneotedoğoji eote niğini oko me iğenaga leeğodi eliwagatakaneğegi. Igaatağa Aneotedoğoji yakadi meote me iğenaga niğina oko aninoa libeyaceğeco.

6 Davi idaa yalagata. Mee niğina oko Aneotedoğoji aneote me iğenaga, aığenaga daga leeğodi değepaägeo me iğenaga. Codaa Davi yalagata niğica oko anida linikegi, mee,

7 “Ninitibece niğina oko Aneotedoğoji baanağa ixomagateetedice codaa me napitağadi niğicoa libeyaceğeco.

8 Ninitibece niğina oko ane daga nilağaditedeloco Aneotedoğoji niğicoa libeyaceğeco.”

9 Aneotedoğoji migijoka eote me ninitibigiwaji niğijo oko anoyakagidi lolaadi moikee me nepilidi? Oşa, Aneotedoğoji domige aağageote me ninitibigiwaji ina ane doğoyakagidi lolaadi? Ja jinatağa aneyatigi ligegi Aneotedoğoji lotaşa, mee, “Abraão nakato Aneotedoğoji, odaa leeğodi eliwagatakaneğegi Aneotedoğoji jeğeote me iğenaga.”

10 Igamigicatigi Aneotedoğoji naşa yakadi Abraão me iğenaga? Migijo maleedigicatibige daga yakagidi Abraão lolaadi, oşa, migijo naşa yakagidi lolaadi? Aneotedoğoji yakadi Abraão me iğenaga niğijo maleedigicatibige daga yakagidi lolaadi.

11 Odaa niğidiaağıdi Abraão naşa yakagidi lolaadi leeğodi me liigenatakaneğegi

Aneotedoğoji me ikee Aneotedoğoji neğeote me iğenaga leğodi makaageyiwağadi Aneotedoğoji aniğicatibige dağa yakagidi lolaadi. Joaniğidaa leğodi Abraao me micatağa dağa eliodi inatawece oko anonakato Aneotedoğoji, aneote Aneotedoğoji me iğenagatibigiwaji, idaağida me doğoyakagidi lolaadi.

¹² Abraao eledi micatağa dağa eniodi niğina oko anoyakagidi lolaadi, pida niğina modioteci anodaagee Abraao me nakato Aneotedoğoji maleedigicatibige dağa yakagidi lolaadi.

Aneotedoğoji ane ligegi me yajigotediogi niğina ane eniwağatakanağa

¹³ Aneotedođoji eote ligegite Abraao codaă niđica anida aneetege licođegi me nebi inatawece iiđo. Aneotedođoji ađeote niđida ligegiteta Abraao dađa leđodi meyiwađadi liigenatakaneđeco, pida leđodi Abraao me nakato Aneotedođoji. Odaa joaniđidaa Aneotedođoji meote me iđenaga.

¹⁴ Nigeote Aneotedođoji ligegitetegi niđina anodiletibige digidokidata moyiwađadi liigenatakaneđeco Aneotedođoji me iđenagatibigiwaji, odaa agotijica jaoga gotiwađatakaneđegi. Codaă niđica ligegitedođogi Aneotedođoji agotijica niwaló.

¹⁵ Igaatağa Aneotedoğoji icota me yelatetema niğina anidiwa liigenatakaneğeco midiwatağa ane iditedini Moisés, pida ağoyotete niigenatakaneğeco. Pida niğina ane digicoateda liigenatakaneğeco midiwatağa, ağica ane yakadi me laagetedipi leğodi doğoyoteteteda niğidiwa niigenatakaneğeco.

16 Joaniqidaa leegodi Aneotedoqoji meote ligegitediogi niqina anonakato me daga ixomaqatice niqina Aneotedoqoji ane ligegi. Aneotedoqoji eote niqida ligegi me yajigotediogi noqeedi inatawece anida aneetege licoqegi Abraão leegodi Aneotedoqoji idioka limedi meletedogodomi. Aneotedoqoji aqinoka yajigote noqeedi niqina anoyotete liiqenatakaneqeco Moisés, pida aaqaga yajigote inatawece niqina anonakato digo mijotağa Abraão me nakato. Odaa Abraão ja godiodi okotawece ane jinakatonaga Aneotedoqoji.

17 Joaniqidaa Aneotedoqoji lotaga mee, “Jao makaami eniodi eliodi noiigi.” Abraão nakato Aneotedoqoji, odaa Aneotedoqoji jeqeote me godiodi. Aneotedoqoji jiçiniaa aneote emaqaga me newiqatace, codaa me yoe inoatawece niqinoa analée jinatağa.

18 Aneotedoqoji jeqeote ligegite Abraão, meeteta, “Icota meliodi oko anida aneetege licoqegi.” Abraão eyiwaqadi niqijo ligegi Aneotedoqoji meote me eniodi eliodi noiigi. Odaa Abraão idioka limedi me nibeotege Aneotedoqoji meote niqijo ane ligegiteta, idaagidata me daqadiah nibeotege mica lionigi, leegodi ja daqaxa moxiigodi.

19 Abraão ejinaqa ipegiteloco monaniteci taalia nicaaqape. Lolaadi aqaleeqica loniciwaqa. Naqajo lodawa ane liboonaqadi Sara eledi daqaxa mopake, ja naqaxatelogo nicaaqape iwaalo malee dinigaje. Naqa yowo Abraão naqa laxokodipi, pida idokee adinelio eliwatatakaneqegi.

20 Codaa adawienataka micota niqijo ane

ligegiteta Aneotedoğoji. Pida idioka limedi me yoniciwadi metiwağataka, codaa dogetetalo Aneotedoğoji.

21 Abraão ayawie Aneotedoğoji mida nimaweneğegi meote ane ligegiteta.

22 Joaniğidaa leegodi Aneotedoğoji meote Abraão me iğenağa, leegodi eliwağatakaneğegi.

23-24 Niğijo nigegi anee, “Aneotedoğoji eote me iğenağa.” Niğida ligegi Aneotedoğoji ağıjoka yalağateta Abraão, pida oko eledi yalağatedoğowa. Aneotedoğoji eote me ğodeğenaga, nişina nige jinakatonağa Aneotedoğoji, aneote me yewiğatace Goniotagodi Jesus Cristo.

25 Aneotedoğoji yajigo Jesus me yeleo leegodi ğobeyaceğeco. Niğidiaağidi Aneotedoğoji ja yewikatiditace eotedibige me yakadi meote me ğodeğenaga.

5

Aneotedoğoji eote me ğodeğenaga

1 Aneotedoğoji eote me ğodeğenaga leegodi me jinakatonağa. Joaniğidaa leegodi Aneotedoğoji meote mele ğodaalegena leegodi niğijo aneote Goniotagodi Jesus Cristo.

2 Goniotagodi Jesus Cristo ja yomoketedoğodomı ğoligi minığa lodox Aneotedoğoji. Odaa natigide idioka limedi Aneotedoğoji meletedoğodomı leegodi me jinakatonağa. Odaa ğodinitibece leegodi me inibeoonağatege me ğodiweniğide ğodawanaağaditetege Cristo.

3-4 Codaa ȝodinitibece nige jawikodeeȝea, igaataga jowoogotaga niȝinoa ȝodawikodico owo me ȝodoniciwadi me jibogatege eletidi ȝodawikodico. Igaanige jixomaqateenagatedijo niȝinoa ȝodawikodico, odaa ja ȝodixomaqatice Aneotedoȝoji me ȝodici. Odaa jegepaanaqa jatitagati me inibeoonagatege lanokegi Goniotagodi Jesus Cristo.

5 Niȝida ane inibeoonagatege aȝodinaale, igaataga Aneotedoȝoji ȝodemaa. Aneotedoȝoji najigotedogowa Liwigo ane yelogodita ȝodaalegena meliodi me ȝodemaa.

6 Igaataga niȝijo maleediqicata ȝonimaweneȝegi doȝokomaga idinewikatitaqa, odaa Cristo jejenagi yeleotedoȝodom, anoko abeyacaqaga. Goniotagodi Jesus Cristo yeleo niȝijo noko ane nibikota Aneotedoȝoji me lemeȝegi.

7 Aqica oko ane yeleotema eledi oko ane igenaga. Pida ejimetiqica oko anabo laalegena me yeleotema eledi oko anele.

8 Pida Aneotedoȝoji baga ikee meliodi me ȝodemaa niȝijo Cristo naqa yeleotedoȝodom, idaqida moko abeyacaqaga.

9 Leeȝodi Cristo me yeleo, odaa Aneotedoȝoji jegeote me ȝodegenaga. Odaa natigide aqalee dakaketema Cristo me noqa ica Aneotedoȝoji lelaqatetema ȝobeyaceȝeco.

10 Aneotedoȝoji eote moko lokaagetedi leeȝodi me yeleotedoȝodom Lionigi niȝijo maleegoko laxakawepodi. Joaniqidaa leeȝodi daqadiaaqica laqaliigi meote ȝodewiqa leeȝodi Lionigi naqa yewiȝatace.

11 Pida aniqidokida. Aaṣaga ḡodinitibece leeṣodi anodaageeteda Aneotedoṣoji. Joṣoko lokaagetedipi leeṣodi niṣijo aneote Goniotagodi Jesus Cristo.

Jiciaceekenaṣatiwage Adāo ijaa Cristo

12 Niṣina noiigi digoina iiṣo owo ane beyagi leeṣodi onijoteci ḡoneleegiwa ane liboonaṣadi Adāo. Odāa leeṣodi nibeyacaga, jiṣida némaṣa. Odāa inatawece oko aṣica ini ane daga yeleo leeṣodi inatawece inoa libeyaceṣeco.

13 Aniqicatibige Moisés daga iditedini Aneotedoṣoji liiṣenatakaneṣeco, niṣinoia libeyaceṣeco niṣijo noiigi. Pida Aneotedoṣoji aṣica daga laagetedipi leeṣodi libeyaceṣeco niṣijo oko. Igaataṣa ate niṣicoa me yajigotediogi liiṣenatakaneṣeco.

14 Pida niṣijo maleegijo Adāo neṣepaaṣicota Moisés, niṣida ica némaṣa. Inatawece oko nigo, aṣica ane iwoko, idaaqee me diṣicata libeyaceṣegi digo mijotaṣa Adāo libeyaceṣegi, leeṣodi niṣijo me deṣeyiwaṣadi Aneotedoṣoji ane liiṣenatakaneṣegi.

Adāo liciagi niṣijoa Gonoleegiwa aneno niṣidiaṣidi, Aneotedoṣoji ane niwakatee. Igaataṣa niṣijoa itoataale ḡoneleegiwadi ane loenatigi icotiogi inatawece oko.

15 Pida niṣijo libeyaceṣegi Adāo baadaṣa liciagi niṣijo liboonigi Aneotedoṣoji. Odāa eliodi oko nigo leeṣodi onijoteci niṣijo ḡoneleegiwa, ane Adāo, ane yotigimade Aneotedoṣoji. Pida Aneotedoṣoji daṣaxa meletedoṣodomī, odāa yajigotediogi eliodi oko noṣeedi ane daga

domiçica nimaweneğegi moyakadi, pida leeğodi me şodiyikode onijoatece şoneleegiwa ane Jesus Cristo.

¹⁶ Odaa niğijo şonogeeditalo Aneotedogoji oteğexaaşaşa jiciaceekenaşatege niğijo anigotoğowa libeyaceğegi Adão. Igaataşa libeyaceğegi onijoteci şoneleegiwa eo Aneotedogoji me laagetedipi, codaan me iloikatidi eliodi oko leeğotedi libeyaceğeco. Pida Aneotedogoji aaşaşa yajigotediogi noğeedi eliodi oko anowidi libeyaceğeco. Gonogeedi ane najigotedogowa Aneotedogoji niğina meote me şodeğenaga.

¹⁷ Ewi me leeğodi libeyaceğegi onijoteci şoneleegiwa odaa ja diiticogi némaşa me dibatoğowa. Pida niğijo aneotedogodomi Jesus dağaxa meletogodomi, aliciagi Adão anaşaşa yoetogodomi. Joaniğidaağee, Aneotedogoji eliodi meletedogodomi, codaan eote şonogeedi niğina ane dağa domiçicata şonimaweneğegi me jakataşa. Joaniğidaa şonogeedi niğina meote me şodeğenaga. Odaa niğina oko anodibatege noğeedi idiokaanaşa limedi me newığa miniwataşa, codaan niigenatakanaşa leeğodi onijoatece şoneleegiwa Jesus Cristo ane loenatagi.

¹⁸ Ja jinataşa me leeğodi onijoteci şoneleegiwa ane dağa yotete liigenatakaneğegi Aneotedogoji, odaa Aneotedogoji ja laagetedipi codaan icota me iloikatidi inatawece oko. Odaa idaağee, leeğodi onijoatece şoneleegiwa ane iğenaga, Aneotedogoji ja yakadi meote inatawece oko me iğenagatibigiwaji, codaan meote me newığatace.

19 Leeğodi onijoteci ȝoneleegiwa ane degeyiwağadita liigenatakaneggegi Aneotedoğoji odaa eo eliodi oko mabeyacağaga. Odaa idaağee, leeğodi onijoatece ȝoneleegiwa aneyiwagadi Aneotedoğoji, odaa Aneotedoğoji jeğeote meliodi oko iğenagatibigiwaji.

20 Aneotedoğoji iiğe Moisés me iditedini liigenatakaneggeco eotedibige me ikeetediogi oko minoa libeyaceğeco. Joaniğidaağeo oko mepaanaga owote libeyaceğeco. Odaa niğijo naşa dağaxa libeyaceğeco nişina oko, Aneotedoğoji jağaga dağaxa me ikeete me dağaxa meletetema oko.

21 Joaniğidaa libeyaceğeco oko mida loniciwağateloco, leeğodi meo me yeleo. Pida idokee Aneotedoğoji me dağaxa meletedoğodomi, odaa jeğeote me ȝodeğenaşa, ȝodiciagi Cristo, codaa meote ȝodewiğa ane dağadiaağica liniogo Miniwataşa, leeğodi niğijo ane loenatagitedoğodomi Goniotagodi Jesus Cristo.

6

Gela ȝodewiğa leeğodi Cristo

1 Enice, amiida ica ane dağaxa mele me jaoga? Domige midapaşa jiiğaticogi me jaoga ane beyagi, me jaogatibige me ikee Aneotedoğoji me dağaxa meletedoğodomi?

2 Ayakadi diğidaağejinaşa! Igaataşa ȝodiciagi nişina oko émeğegi ane dağadiaa yakadi meo ane beyagi. Odaa ayakadi diğidioka limedi me jaoga ane beyagi.

3 Doane mele mowooğotitiwaji. Niğijo naşa idinilegenaşa, jikeenaga moko nepilidi Jesus Cristo, odaa micataşa daşa godemagawa.

4 Joaniğidaagee, niğijo naşa idinilegenaşa, micataşa daantaşa godeleo, odaa micataşa daşa godoomatewa nogonaligitedini Cristo. Eote mağaga godewiğatace, ja gela anejinaşa, digo mioataşa Cristo naşa yewiğatace leegodi nimaweneğegi Eliodi ane jopooşa.

5 Nige micataşa daşa godemagawa Cristo, nigidiağıdi godewikağawa, odaa ja gela anejinaşa, digo mioataşa Cristo me yewiğatace.

6 Igaataşa jowoogotaşa Cristo me yeleotedogodomi madataşa nicenağanağate. Odaa niğijo jotigide anejinaşa, aneo me jaqşa ane beyagi, ja ma, micataşa daşa lemagawa Cristo madataşa nicenağanağate, niğijo naşa yeleo. Odaa niğina nibeyacaga ağaleegica loniciwağatologo.

7 Igaataşa niğina oko naşa yeleo, jağanipetema loniciwaşa nibeyacaşa.

8 Nige micataşa daşa godemagawa Cristo, odaa ajawienatakanaşa mağaga icota me godewikağawa.

9 Igaataşa jowoogotaşa Cristo me yewiğatace, odaa ağalee yeleo. Leegodi némaşa ağaleegica loniciwağatelogo.

10 Igaataşa niğijo naşa yeleo, yeleotetema nibeyaceğeco, odaa onijoteci me yeleo, odaa ağalee leeditibige daşa yeletotace. Pida iniwa me yewiğa me iweniğide Aneotedogoji.

11 Joaniğidaagee akaami eleeditetiwaji

leeditibige madiniciaceekenitege oko baanağa nigo, ane dağadiaa yakadi mowo ane beyagi. Pida adiniciaceekenitege niğina oko ane newığa maweniğidenitetiwaji Aneotedoğoji, leeğodi me gadexocitege Goniotagodi Jesus Cristo.

12 Odaa jinağa domiğikani nibeyacaşa daşa iiğe gadaaleğena mawiite niğinoa ane beyagi ane lidağataka ḡadolaadi anicota me daa.

13 Codaa jiniğikanitece ḡadolaadi nibeyacaşa me ibake meo ane beyagi. Pida adinajicitalo Aneotedoğoji micataşa oko ane nigo baanaşa newığatace. Ajicitalo inatawece ḡadolaadi me ibake mawii ane iğenaga.

14 Nibeyacaşa ayakadi daşa ḡadiiğeni. Leeğodi Aneotedoğoji dağaxa meletedağadomi, odaa dibatedağagi daşa leeğodi me iwağati niğenatakanegeco ane naddeegi Moisés. Pida dibatedağagi leeğodi meliodi meletedağadomi.

Leeditibige me jaoga ane iğenaga

15 Aneotedoğoji dibatedoğogi leeğodi dağaxa meletedoğodomı, dibatedoğogi daşa leeğodi mejiwağataşa niğijoa niğenatakanegeco ane naddeegi Moisés. Nigeletedoğomı, odaa agodiğica liaagi ina me jaoga ane beyagi?

16 Owooğotitiwaji niğina madinajicita niğina ganiotagodi makaami liotagipi, niğina ane iwağatitiwaji odaa jiğiniae ane ḡadiiğeni. Yakadi me awiitetiwaji ane beyagi, pida başa ḡadelewi, codaa idiokaanaşa limedi me leegitalo motonitedice Aneotedoğoji. Ogoa domige iwağati Aneotedoğoji, odaa dibatedağagitiwaji, codaa eote me ḡadegenakitiwaji.

17 Nişijo jotigide akaami liotagipi nibeyacağa, codaa domağakati mikani. Pida iniotagodeegatalo Aneotedoğoji me iwağatitewaji catiwedi gadaalegena nişijoa niğaxinağaneğeco anoditece gotiwağatakaneğegi anetigadıiğaxinitece.

18 Joanığidaa Aneotedoğoji me yajigotedağawa gadoniciwaşa mikani mawii ane beyagi. Odaa jağadinajicitalo makaami liotagipi Aneotedoğoji mawii ane iğenaga.

19 Gadotağaneğenitiwaji micataşa okanico-dağica oko jaotibige me jakadi me gadaxawani mowoogoti ane jemaa mejitagawa, leegodi ağadoniciwati me iwağatakani. Nişijo jotigide adinajicitiwaji manigopeligiwitwage, awiite inoatawece ane degeletereda, codaa ağalee domağakati mikani mawii ane beyagi. Pida nişina natigide jağadinajicitiwaji makaami liotaka Aneotedoğoji mawii ane iğenaga. Odaa jiğidaa miniokaağiniwateda makaami nepilidi.

20 Igaataşa nişijo maleegakaami liotagipi nibeyacaşa, ağica daşa gadowoogotiwaji dağawii nişica ane iğenaga, leegodi nişica ane iğenaga aiiğe gadewiğä.

21 Amiini ica şanigaanyetema ijoa şadoenataka ane beyagi? Nişijoa şadoenataka ane beyagi owo manibolikitiwaji nişina natigide, codaa nişina ane beyagi owo oko me yeleo, odaa idiokaanaşa limedi me leegitalo me yototedice Aneotedoğoji.

22 Pida nişina natigide Aneotedoğoji ja yajigotedağawa gadoniciwaşa mikani mawii ane beyagi, odaa jağakaami liotagipi

Aneotedogoji. Odaa iniokaanıginiwateda Aneotedogoji makaami nepilidi. Joaniğıdaa leegodi midiokaanağa limedi me ǵadewikitiwaji Miniwataga.

²³ Leegodi loojedi nibeyacaga ane jibagatege baǵa némaǵa, odaa idiokaanaǵa limedi me lee-gitalo Aneotedogoji me jotonaǵatedice. Pida liboonigi Aneotedogoji ane najigotedogowa baǵa ǵodewiga ane daǵadiaaǵica liniogo Miniwataǵa, leegodi niǵijo loenatagitedogodomi Goniotagodi Jesus Cristo.

7

Nadonegegi ane godiigaxitece

¹ Inioxoadipi. Akaamitawece joǵowooǵoti anejatigi igege leegodi owooǵoti niǵinoa liiǵenatakanęǵeco Aneotedogoji. Niǵina oko leeditibige me diotece niǵinoa niiǵenatakanęǵeco niǵina malee yewiǵa.

² Liciagi naǵana iwaalo wadonaǵa. Niiǵenatakanęǵegi wadonadi iíge me iniokini mida aaneetege niǵini lodawa niǵina malee yewiǵa. Pida nige yeleo niǵijo lodawa, odaa naǵani iwaalo ja iwoko niǵijo niiǵenatakanęǵegi wadonadi ane yexocaǵaditege lodawa.

³ Pida naǵani iwaalo nige lodawa eledi goneleegiwa malee yewiǵa niǵijo baǵa lodawa, odaa naǵani iwaalo baǵa doğolagataka. Pida nige yeleo niǵijo lodawa, odaa ja iwoko niǵijo niiǵenatakanęǵegi me wadonaǵalo. Odaa ja yakaditace me wado, aǵalee doğolagataka.

⁴ Inioxoadipi, joaniğıdaageetiwaji. Naǵana iwaalo iwoko niǵijo niiǵenatakanęǵegi me

wadonağalo, leeğodi naşa yeleo lodawa. Joaniğidaağaga enitiwaji Ɂadiwokoni niğijo niiğenatakanegeco ane naddegi Moisés, leeğodi naşa micatağa daga Ɂademağawa Cristo. Odaa jağakatitiwaji mida anenitege Niğijo ane yeleo, pida yewiğatace niğidiaağıdi, eotedibige me jakatağa me jaşa Aneotedoğoji ane yemaa.

⁵ Igaataşa niğijo malee Ɂodiiğe Ɂolidağataka ane beyagi, odaa liiğenatakanegeco Aneotedoğoji joğowo me jowoogatibige ane iğenaşa. Pida niğino a Ɂolidağataka owo mepaanaşa jaşa ane beyagi. Odaa niğijo Ɂobeyaceğeco etiğodadeegita Ɂodemaga, odaa idiokaanaşa domaşa limedi me jotonağatedice Aneotedoğoji.

⁶ Macataşa naşana wajekalo naşa iwoko niiğenatakanegigi me wadonağalo, oko jiğidaağejinaşa ağalee leeditibige daga jiwağatece niğijo liiğenatakanegeco Aneotedoğoji anijo mida loniciwagağoloco. Joaniğidaa leeğodi ağalee jibaağatema Aneotedoğoji anejinaşa niğijo jotigide me jiwağatece niiğenatakanegeco ane diniditedini. Pida niğina natigide jibaağatema Aneotedoğoji me gela anejinaşa me Ɂodewığa ane najigotoğowa Aneotedoğoji Liwigo.

*Jeğepaanaşa jaşa ane beyagi nigina
naşa domaşa jowoogotasa liiğenatakanegeco
Aneotedoğoji*

⁷ Domige yakadi mejinaşa inoa liiğenatakanegeco Aneotedoğoji me beyagi? Ayakadi diğideğejalağatigi Ɂogegi! Igaataşa liiğenatakanegeco Aneotedoğoji onikeetögowa nibeyacaşa. Igaataşa daaditoğodita niğino a

liiğenatakanegəeco me beyagi niğina me idocetema niğinoa ane nepilidi eledi oko. Agotaşa jowoogodi me beyagi, niğina me jemaa ane nebi eledi oko.

⁸ Pida leeğodi niğinoa liiğenatakanegəeco Aneotedoğoji (me jowoogodi ane igenaga), odaa nibeyacaşa ane idei catiwedi yaaleğena jegeo me idocetema ane nebi eledi oko. Igaataşa daaditigicoateda niiğenatakanegəeco, nibeyacaşa ane idei catiwedi yaaleğena taşa liciagi niğina émeğegi.

⁹ Igaataşa niğijo jotigide emegeeta ajowooğodi niğinoa liiğenatakanegəeco Aneotedoğoji, odaa eetibece ele, idinitibeci. Pida niğijo naşa jowoogodi ane diitigilo Aneotedoğoji liiğenatakanegəeco, odaa nibeyacaşa ane idei catiwedi yaaleğena ja micataşa daşa gela mini, joaniğijağıjotigi naşa jeemitetece minoa ibeyaceğeco. Odaa ja micataşa daantaşa ideleo.

¹⁰ Aneotedoğoji najigotedoğowa liiğenatakanegəeco mowo ğodewiğə. Pida niğidiwa liiğenatakanegəeco ododigotiwa micataşa daantaşa ideleo.

¹¹ Nibeyacaşa ane idei catiwedi yaaleğena ibake niğijo liiğenatakanegəeco Aneotedoğoji me idinaale. Igaataga jiletibige digidokidata nigina me jotete Aneotedoğoji liiğenatakanegəeco oditaşa jiğida yewiğə ane dağadiaağica liniogo. Micataşa nibeyacaşa ane idei catiwedi yaaleğena daşa ibake Aneotedoğoji liiğenatakanegəeco me ideloadi.

¹² Niğinoa niiğenatakanegəeco oikee anodaägeeteda Aneotedoğoji, onidatecibeci

liigenatakanegigi ikee anodaageeteda. Codaa onidatecibeci liigenatakanegigi ewi, codaa mele.

13 Enice, domigina anele ideloadi? Odaa aleegodi niçijoia niiçenatakanegeco midegeji micataga émegegi, pida leegodi nibeyacaşa ane idei catiwedi yaaleğena. Niçijo nibeyacaşa ane idei catiwedi yaaleğena ibake liigenatakanegeco Aneotedogoji anele meo me jeemitetece me leegitalo Aneotedogoji me jototedice. Joanığidaa naşa dinikee niçica anodaagee nibeyacaşa. Codaa liigenatakanegigi Aneotedogoji ikee me dağaxa me beyagi niçina nibeyacaga.

Paulo ağica loniciwaga meo anele

14 Jowooğotaşa me Aneotedogoji Liwigo ane najigotogowa niçinoia niiçenatakanegeco. Pida niçida me ee eemoda oko ağamaleğegi, codaa ee liotagi nibeyacaşa, ağica inimaweneğegi daşa jika me jao ane beyagi.

15 Ajowooğodi niçica aneji. Igaataşa ajao niçina ane jemaa me jao, pida jao inokina ane daşa domaşa jemaa me joe.

16 Pida niçina me jaote niçina ane beyagi ane daşa jemaa, jiçinää ikee me jowooğodi niçinoia niiçenatakanegeco mele.

17 Niçina me jao niçina ane daşa jemaa, eledi ikee maleedegemeğee ane jao, pida loniciwaga nibeyacaşa ane idei catiwedi yaaleğena idiiğe me jao niçina ane daşa jemaa.

18 Igaataşa jowooğodi niçina anele ağica meetaga catiwedi yaaleğena. Idaägee daşa jemaa me jao anele, pida ağica inimaweneğegi daşa jao.

19 Igaatağa ajaote anele ane jemaa me jao, pida jao ane beyagi ane dağa domağ a jemaa me jao.

20 Nige jao niğina ane dağa jemaa me jao, aneğemeğee ane jao, pida loniciwaşa nibeyacaşa ane idei catiwedi yaaleğena idiiğe me jao.

21 Joaniğidaa midatibece meji catiwedi yaaleğena. Niğina me domağ a jemaa me jao anele, pida inoka jakadi me joletibige niğica ane beyagi.

22 Igaataşa emeğeeta domağ a jemaa Aneotedoğoji liigenatakaneğeco.

23 Pida jeemiteta noniciwaşa ilaligi, ane idei catiwedi yaaleğena. Niğida noniciwaşa micataşa dağa idelege liigenatakaneğeco Aneotedoğoji ane jemaa. Niğida noniciwaşa idiiğe me jao ane beyagi, odaa ağica emaşa yoniciwaşa daşa jika me jao ane beyagi.

24 Ee oko anidioka limedi magecaşalo! Migica ane yakadi me idoğatice midataşa ida noniciwaşa ane idadeegita némaşa, codaa aneo midiokaanaga limedi me leegitalo Aneotedoğoji me jototedice?

25 Iniotagodetalo Aneotedoğoji, leegodi Goniotagodi Jesus Cristo jiğiniae idoğatedice mejoteloco loniciwaşa nibeyacaşa.

Niğijo jotigide me yowoogo me jotete liigenatakaneğeco Aneotedoğoji. Pida inoka jao ane beyagi, leegodi loniciwaşa nibeyacaşa.

8

*Aneotedoğoji
godoniciwaşa*   *Liwigo*   *najigotogowa*

1 Ja jinatağa Goniotagodi Jesus Cristo me godogatedice mejonagateloco loniciwaşa nibeyacaşa, odaa Aneotedoğoji ağalee godiloikatidi leeğotedi gobeyaceğeco, oko ane godexogotege Jesus Cristo, ane dağadiaa iniwinagatalo epaa lidekeco godaaleğena, pida jibaagatema Liwigo Aneotedoğoji.

2 Igaataşa Aneotedoğoji Liwigo najigotoğowa gela godewişa leeğodi me godexogotege Jesus Cristo. Odaa loniciwaşa Liwigo Aneotedoğoji godogatice mejonagateloco loniciwaşa nibeyacaşa ane nadeegi godemaga.

3 Ajakataşa daga jaağatasa nişina nibeyacaşa ane idei catiwedi godaaleğena daga leeğodi me jotetenaga liigenatakaneğeco Aneotedoğoji. Pida Aneotedoğoji niiğe epaa Lionigi aneote me şoneleegiwa digo mokotaga, pida baadığicata libeyaceğegi. Niwakatee Lionigi me yaağadi gobeyacaşa, eote lawikodigi Lionigi leeğodi gobeyacaşa.

4 Aneotedoğoji niiğe Lionigi me yeleotedoğodomı, eotedibige mida şonimaweneğegi me jaoga ane niğetogowa liigenatakaneğeco, nişijo ane iğenaga. Natigide ağalee jaoga ane okomaşa jemaanaşa me jaoga, pida jaoga nişina ane niğetogowa Aneotedoğoji Liwigo.

5 Igaataşa nişina anowo anepaa lidekeco laaleğena, inokina moyowo mowo. Pida nişina anowo ane yemaa Aneotedoğoji Liwigo, idioka limedi moyowo nişica ane iğetiogi Aneotedoğoji Liwigo.

6 Igaatağa niğina aninoka oyowo anepaa yemaa laalegena mowo, joanıgidiaağidi biğidiokaanaşa limedi moyototedice Aneotedoğoji nige nigo. Pida niğina anoyowo niğica ane yemaa Aneotedoğoji Liwigo, biğidiokaanaşa limedi me newiğə Miniwatağa, codaa midioka limedi mele laaleğenali.

7 Igaatağa niğina aninoka yowoteda lakatağa ane beyagi ane yemaa laalegena, joanığinia laxakawa Aneotedoğoji, codaa ağoyiwagadi Aneotedoğoji liğenatakaneğeco, oteğexaaağaga yakadi meniwağatakanaşa.

8 Niğina anodioteci epaa lidağataka laalegena, ağica nimaweneğegi doğoyocaganeğe Aneotedoğoji.

9 Odaa akaamitiwaji ane digiwağati niğinoa anepaa yemaa gadaaleğenali, pida nağ a iwağati Aneotedoğoji Liwigo, jiğikeeni mewi me diğeladetiwağajji Aneotedoğoji Liwigo. Nige diğicata Cristo Liwigo minitaga niğini oko, niğini oko anebi Cristo.

10 Pida Cristo nige itediwağajitiwaji, odaa icaağica nige ğadelewi leeğodi nibeyacağa, odaa Aneotedoğoji Liwigo yajigotağawatiwaji gela ğadewiğə leeğodi Aneotedoğoji jeğeote me ğodeğenaga.

11 Codaa nige itiwağajitiwaji Aneotedoğoji Liwigo, niğijo aneo Jesus me yewiğatace, odaa Aneotedoğoji, aneote Cristo me yewiğatace, aağageote me ğadewikitace, codaa eote gela ğadolaadi, leeğodi Liwigo ane itiwağajitiwaji.

12 Enice inioxoadip, jınağ domaga jiwağatece anepaa lidağataka ğodaaleğenali.

13 Igaatağa nige iwitecetiwaji ane lidağataka gadaalegenali, ağica dağawienatakanitiwaji me gadelewi, codaa midiokaanaga limedi motonitedice Aneotedoğoji. Pida Liwigo Aneotedoğoji yakadi me yajigotağawa əanimaweneğegi me ikani mawii niğinoanakamaga galidağataka mawiite. Odaa nigikani mawiite niğinoa gadaalegenali lidekeco ane beyagi, odaa idiokaanağalimedi me gadewikititiwaji miniwatağa Aneotedoğoji.

14 Igaatağa inatawece niğina oko ane iiğe Aneotedoğoji Liwigo, joaniğidiaa lionigipi Aneotedoğoji.

15 Igaatağa adakatiwoğoji niwigo aneo moko ageleemagipi. Pida jibağatege Aneotedoğoji Liwigo aneo me dibatedoğowa moko lionigipi, codaa eo me japaawağatibige Aneotedoğoji mejinağ, “Eiodi, Eiodi yemaanigi!”

16 Liwigo Aneotedoğoji eledi meetoğowa catiwedi əodaaleğena moko lionigipi Aneotedoğoji.

17 Leegodi moko lionigipi Aneotedoğoji, odaa ane nebi, oko aağaga gonebi. Niğica Aneotedoğoji lağajegitetema Cristo, odaa oko əonedianagawa nige limedi me dibatetegeniğica nağajegi. Igaatağa nige jawikodeeña leegodi me jibaağatema Cristo, digo mioatağa me dawikode, odaa oko jawanağatege nigoiweniğide.

Aneotedoğoji doğetetedoğowa

18 Igaatağa niğinoa godawikidico digoina iiğe, ejidaga yakadi dağajibogotagatetegeniğica Aneotedoğoji anicota me najigotedoğowa,

anicota me nikeetedoğowa, nige limedi me doğetetedibigoğoji.

19 Igaatağa inoatawece ane liidağatajedi Aneotedoğoji onibeotege codaa eliodi moyemaa me age niğica noko nige yelogotee lionağa.

20-21 Igaatağa inoatawece Aneotedoğoji liidağatajedi jiğijo me diğica jaoğate. Aleegodi degepaağoyemaa me liciagi, pida Aneotedoğoji yemaa migote. Aneotedoğoji eote me inibeoonağatege micota noko meote me dağadiaa yeleo okanicodaağica niğinoa ane liidağatajegi. Codaa aqalee neladi, pida inoatawece ja iwoko lawikodico, odaa ja ninitibigiwaji lodoe Aneotedoğoji, digo mokotaşa anoko lionigipi.

22 Macataşa nağana iwaalo baanaşa nikaticobece laadi naşa dineemite me nipegi menitini lionigi ane nibeotege. Jiğidaağee, inoatawece ane Aneotedoğoji liidağatajedi aağşa onikaticobece laadi niğina monibeotege niğica noko nige dibatedoğogi anoko lionigipi.

23 Ağınokinoa eletidi liidağatajedi Aneotedoğoji meneğegi onikaticobece laadi niğina monibeotege niğica noko. Pida oko baanaşa jibağatege Liwigo Aneotedoğoji, anodoejegi şonogeeditalo Aneotedoğoji, oko aağşa eliodi me inikanağaticobece şodaadi niğina me inibeoonağatege niğica noko Aneotedoğoji nige dibatedoğogi anoko lionigipi, odaa jaağşa jibağatege gela şodolaadi.

24 Inibeoonağatege gela şodolaadi leeğodi niğida gela şodewığa. Nige naşa jinataşa niğica ane inibeoonağatege, odaa aqalee leeditibige daşa

inibeonağatege, igaatağa ağıca ane nibotege nişina baanaga eliodi me nadi.

²⁵ Pida nige inibeonağatege nişica ane diğica me jinatağa, leeditibige me idinatiğatalo godawikodico nişina me inibeonağatege.

²⁶ Aneotedoğoji Liwigo aağaşa godaxawa, leeğodi ağıca godoniciwaşa. Codaa ajowoogotaşa nişica anodaagee me jotağaneğenaşa Aneotedoğoji. Joanişidaa leeğodi Aneotedoğoji Liwigo me dipokotogoloco. Codaa dinoniciwaşadi me dipokotogoloco, ajakatağa me jelögotaşa nişica anodaagee me dipokotogoloco, pida başa jeemiteeğatece catiwedi godaaleğena.

²⁷ Aneotedoğoji naditediwece catiwedi laaleğena oko, codaa yowoogodi lowooko Liwigo. Igaatağa Aneotedoğoji Liwigo nişina me dipokoteloco loiigi, inoka dipokota ane yemaa Aneotedoğoji.

²⁸ Jowoogotaşa Aneotedoğoji me ibake inoatawece nişinoa ane şoninyaco meote aneletema nişina oko anoyemaa Aneotedoğoji, aneniditediogi me lionigipi, anakaa lowoogotetece.

²⁹ Igaatağa nişina Aneotedoğoji baanaşa iolate-dicoace, iomağaditedicoace meote me liciagi Lionigi. Eotedibige Lionigi me liidaşa liwigotigilo eliodi nioxoadipi.

³⁰ Nişina ane iomağaditedicoace, eniditediogi me lionigipi. Odaa nişina aneniditediogi, jeğeote me iğenağatibigiwaji. Odaa nişina ane iğenağadi, iwenişide yawanağaditetege Cristo.

Ica anodaagee Aneotedoğoji me godemaa

31 Ja jinatağa Aneotedoğoji me dibatedoğowa moko lionigipi, coda me godaxawa, odaa domigica ane yakadi me godigeke?

32 Aneotedoğoji ayoli Lionigi, pida yajigo me yeleotedoğodomi. Jinatağa Aneotedoğoji me yajigo epaa Lionigi, odaa jowoogotaşa me najigotedoğowa me şonoğetedi inoatawece nişinoa ane jopoogatibige.

33 Domigica ane yakadi me laagetedipi liomagataka Aneotedoğoji? Ağica ane yakadi. Leeğodi ijaağijoja Aneotedoğoji yelogodi me diğicata libatiigi niğidi noiigi.

34 Domigica ane yakadi me godiloikatidi leeğodi gobeyaceğeco? Ağica ane yakadi, leeğodi Cristo ja yeleotedoğodomi, coda me yewigatace, odaa etiniwa liwai libaağadi Aneotedoğoji, dipokotedoğoloco miniwataşa Aneotedoğoji.

35 Odaa, domigica ane yakadi me godawalacetegi Cristo ane godemaa? Domige godawikodico, ogoa domige inoa godağalanaşa, ogoa domige ina metigodiatetibeci, ogoa domige nigigi, ogoa domige ina maniaditibige godowoodağagi, ogoa domige ina mida ane idoiiğata, ogoa domige ina modoletibige metigodeloadi; inoatawece inoa ganicinoa, domigoyakadi metigodawalacetegi Cristo? Ee meji ağica ane yakadi.

36 Joaniğidaa aneeta Aneotedoğoji lotağanağaxi, “Akaami leeğodi, inoatawece nokododiodoletibige metigodeloadi. Ododigotoğowa micataşa nişina waxacoco anoy-adeegiticogi nematakanağaxi.”

37 Pida ja godixomaqatema inoatawece ane goninyaco, odaa agaleegica ane godakadi, leeğodi Cristo me godemaa.

38-39 Igaataşa jowooğodi, codaajawienataka me diğica ane yakadi me godawalacetege Aneotedogođi ane godemaa. Oteđexaaqaga némaqa ayakadi, oteğexaaqaga godewiğa, migetaga aanjotedi, migetaga niğicoa ane niigenatakanaga digoida ditibigimedi, oteğexaaqaga niğicoa niwicidi ane dağaxa me notoetedi, migetaga anigetiğida goninyaagi niğina natigide, migetaga goninyaagi anigida noko, oteğexaaqaga gaantokaaqidi ane idei ditibigimedi, oteğexaaqaga aninoa digoina iigo, oteğexaaqaga anigetiğidi niğinoa eletidi Aneotedogođi loenataka. Ağica ane yakadi me godawalacetege Aneotedogođi ane godemaa. Codaajawienataka ja ikee Aneotedogođi meliodi me godemaa.

9

Noiigi Aneotedogoği ane iolatedice

1 Ejitece anewi leeğodi ee nebi Cristo. Aneotedogoği Liwigo eo me jowooğodi me jao ane iğenaşa. Joaniğidaa nikeetiwa me daga jiwitaka.

2 Eliodi me ee agecaqalo, jilee yaaleğena codaajawienataka aliditini, leeğodi emaşa yoiigi. (Ee agecaqalo leeğodi modowocetege ane domiğigotediogi Aneotedogoği me iğenaşadi).

3 Emeğeeta domeğelioditibece me jemaa Aneotedogoği daga idixoo, codaajawienataka daga

idawalacetetege Cristo leeġodi yoīgi,
migetaġaleegaga yaxawa.

4 Yoīgi, loiīgi Israel. Aneotedogoji iomaġaditedicoace meote me lionigipi, codaā me dinikeetediogi anodaageeteda. Aneotedogoji ja ikeetediogi ane yemaa migote loiīgi, codaā me yajigotediogi liġenatakaneġeco. Aneotedogoji ja ikeetediogi anodaagee modoġetetalo minitaġa liġeladi, codaā eote ligetitege.

5 Niġidi noiīgi ida aneetege licoġegi jotigide godaamipi, ġoneleegiwadi ġonegaga, ane dinikeetediogi Aneotedogoji. Cristo ida aneetege licoġegi miditaġa, codaā inaaġina niġidi noiīgi. Ijaagijoa Cristo Gonoenoġodi, iiġe inoatawece. Inatawece oko domaġa leeditibige midioka limedi modoġetetalo. Odaa jiġidaagee. (Amém.)

6 Pida aġeji me diġicota ane ligegi Aneotedogoji. Igaataġa aġinatawece loiīgi Israel iomaġaditedice Aneotedogoji me loiīgi.

7 Codaā aġinatawece anida aneetege licoġegi mijotaġa Abraão ewi me lionigipi Aneotedogoji. Igaataġa Aneotedogoji meeteta Abraão, “Inokina anida aneetege licoġegi ġadionigi Isaque, beġejitiogi mida aneetege ġadicogegi.”

8 Digawini ane diitigi, nigaanigipawaanigi ane lanikadi miditaġa noiīgi Israel, aġinatawece lionigipi Aneotedogoji. Pida inokina mida aneetege licoġegi Abraão niġina anenitini leeġodi me ligegi Aneotedogoji, inokina me dibatetege Aneotedogoji mewi me loiīgi.

9 Leeġodi Aneotedogoji meote niġida ligetitege Abraão, “Nigeledi nicaaġabi, idopitacijo,

odaa Sara jiçicaa lionigi.”

¹⁰ Pida aniquidokidata. Rebeca ijoa itoataale lionağa ijokijota naniodi, ḡonelokodi Isaque.

¹¹⁻¹² Pida Aneotedoġoġi ikee me iolatedice oko ane yemaa me iolatedice, odaa meeteta Rebeca, “Niġica liidaġa, liotagi niġica loxooxegi.” Aneotedoġoġi eote ligegitetege niġijo maleediqicatibige degenitiniwace niġijo nigaanigipawaanigi, maleediqica doqoyakadi mowote gaantiqini anele, miġetaġa ane beyagi. Joaniġidaaġee Aneotedoġoġi me ikee me iolatedice oko leeġodi mepaa yemaa meniditeta, idiġida aleeġodi ane loenataka niġina oko.

¹³ Joaniġidaaġeeta lotaġa Aneotedoġoġi me diniditeloco,

“Jemaa Jacó,

pida yeleġedi Esaú.”

¹⁴ Aneotedoġoġi domige iġenaġa ina me iolatedicoace ina oko anepaa yemaa? Ayakadi digideġejalaġatigi ġoġegi!

¹⁵ Igaataġa Aneotedoġoġi meeteta Moisés, “Jiwikode niġina oko ane jemaa me jiwikode. Codaajao me Ee eletema niġina oko ane jemaa me Ee eletema.”

¹⁶ Aneotedoġoġi iolatedice oko aleeġodi niġina oko miniaa yemaa, otegħexaqaga leeġodi ane loenataka. Pida Aneotedoġoġi iolatedice oko leeġodi me iwicode.

¹⁷ Igaataġa diniditeloco lotaġanaġaxi Aneotedoġoġi niġijo ligegite Faraó, meeteta, “Joaniġidaa leeġodi me jao makaami inionigi-eliodi, jaotibige me jikee inimaweneġegitece

niğijo ɻaninyaagi, codaa me jaotibige minatawece oko digoina iiɻo oyowoogodi Iboonaqadi.”

18 Odaa Aneotedoqoji iwicode niğina ane yemaa me iwicode, yakakaqadi laaleqena niğina ane yemaa me yakakaqadi laaleqena.

Inatecibece oko Aneotedoqoji iwicode, inaaqeledi baq'a iloikatidi

19 Yakadi mini niğina akaamitiwaji aneetiwa, “Nige niğidaaqee, amica ane yakadi me dakapetege Aneotedoqoji ane yemaa, enice igaamee ina Aneotedoqoji malee dilaagetete oko?”

20 Pida yokaaqedı. Niğida makaami minakaamita oko. Odaa ağakati daqadinotigimadenitege Aneotedoqoji. Igaataqa niğina ane noenatagi ayakadi deqeeta niğina noenatagodi, “Igaamee ina mideqemiitiwa madoeni?”

21 Niğina niwilanaqanaqa ane iwila boote ida nimaweneqegitece me iwila ane yemaa migota me iwila napaloaga. Yakadi meo boote ane daqaxa me libiniena, oqoa migeo naqana boote ane daqa libiniena anoibaketema okanicodaqica. Pida in-iokini niğini napaloaga ane iwila.

22 Aneotedoqoji jiğidaaqee. Yemaa me ikee lélagatetema nibeyacaqa, codaa yemaa niğina oko moyowoogodi nimaweneqegi. Eliodi me dinatite, codaa me ikee me yakadi me ixomagaateetedijo loenataka niğijo oko ane yelatetema, joaniğidiaanaaqa.

23 Codaa Aneotedoqoji yemaa me ikee meliodi loniciwaqa meote me ɻodewiga codaa ɻodiweniğide digo minataqa niğina

oko anicota minatawece oiweniğide. Jotigide naşa godiwikode, codaa me godeyagadi me godinelecağatee, codaa modogetetibigoğoji.

²⁴ Igaataga Aneotedoğoji eniditedoğowa, aqinokina nişina ane judeutedi, pida eledi eniditediogi nişina ane daşa judeutedi.

²⁵ Joanığidaageete Aneotedoğoji, nişijo ane iditini Oséias, anee,

“Nişidi ane daşa yoiigi,
icota mejitiogi me, ‘Yoiigi’.

Codaa noiigi ane daşa jemaa,
icota mejitiogi me, ‘Yemaanigipi.’”

²⁶ Idiaağidi nişica nipoğigi negeetediogi
Aneotedoğoji nişica oko,

“Ağakaamitiwaji yoiigi”,
idiaağitace nigoditiogi,

“Lionigipi Aneotedoğoji ewikegi.”

²⁷ Isaías yalagata loiigi Israel, nişijo mee, “Diganee loiigi Israel meliodi, micataşa nişina dotiwadi liniogotibece akiidi-eliodi. Aneotedoğoji eote lewija onateciğidi nişidi noiigi.

²⁸ Igaataşa aleegi Goniotagodi Aneotedoğoji ja iloikatidi inatawece noiigi nişina iişo, leeğodi iğenaga. Inoatawece nişinoa aneete ico mictocece.”

²⁹ Anıçicatibige Isaías degeetece nişijoa lotaşa, nişijoa eletidi lotaşa me yalagata analeeğicotece, mee, “Goniotagodi Aneotedoğoji ane iişe inoatawece, daaditiğica ane nenyağadittema anida aneetege licoğegi godaamipi, taşa godiciagi nigotaşa Sodoma ajaa Gomorra ane yaağadi Aneotedoğoji.”

Noiigi Israel aqoyiwagadi nibodicetedi anele ane icoqotedibigimece miniwataga Aneotedoqoji

³⁰ Aneotedoqoji eniditediogi oko inatawece digawiniteloco ane noiigi. Ja jinataga Aneotedoqoji me dibatetege ane dağa judeutedi leeğodi monakato, ane doğodoletibige me dibatetege Aneotedoqoji.

³¹ Pida noiigi Israel anodoletibige Aneotedoqoji me dibatetege leeğodi moyotete liiğenatakaneğeco, pida aqoyakadi moyotete niiğenatakaneğeco.

³²⁻³³ Igaamee dağa yakadi me dibatetege Aneotedoqoji? Ayakadi leeğodi odoletibige Aneotedoqoji me dibatetege leeğodi moyotete niiğenatakaneğegi, idiqida aleğgodi doğonakato Aneotedoqoji. Odaa micatağa dağa nixipaşa, ixipe wetiğä. Aneotedoqoji lotaşa eetece nağajo wetiğä, nişijo mee,

“Digawini!

Jao inikateloco wetiğä manitaşa nigotaşa Sião. Odaa nişina oko odixipetigi nağani wetiğä. Nağani wetiğä nelegi eo nişina oko menitiniwace. Pida aneyiwağadi baadiğica liboliğä.”
(Nişijoa liiğexegi Aneotedoqoji jiğiniaağoditalo me wetiğä.)

10

¹ Inioxoadipi. Jemaa manitawece yaaleğena, yoıgi Israel mida lewiğä. Jipokotalo Aneotedoqoji meote lewiğä.

² Igaataşa jakadi meji meliodi moyemaa moyocaqaneğetibigo Aneotedoqoji, pida aqoyowooğodi niğica anigetaşa nimaweneğegi.

3 Aęoyowooęodi nięica anigote Aneotedogoji nięina oko meote me ięenaęa. Odoletibige mowo epaa lakałigi, odaa joęodowocetege nięijo anigote Aneotedogoji oko me ięenaęadi.

4 Igaatağa Cristo eotedibige me dağadıaa leeditibige niğina oko me yotete liğenatakaneğeco Aneotedogoji oditağa ja iğenağa. Pida niğina oko leeditibige midokida me nakato Cristo, odaa Aneotedogoji ja dibatetege.

*Aneotedogoji yakadi meote lewiga
okanicodağica oko*

5 Moisés yalağata anodaa nimaweneğegi oko me yakadi me iğenağa lodoe Aneotedogoji, niğina meyiwağadi niğenatakaneğeco. Mee me iditini, “Niğina aneote inoatawece ane Aneotedogoji liğenatakaneğeco, joaniğiniaa yakadi midioka limedi me yewiğga leeğodi meyiwağadi niğenatakaneğeco.”

6 Pida niğina meeetece Moisés niğina oko ane iğenağa leeğodi me nakato Aneotedogoji, mee, “Jinęakamaęa adinigee, değeni, ‘Amijjo ica ane yakadi migo digoida ditibigimedi?’ ” Niğida ęagikaneęegi ikee memaani manadeegi Cristo micoğoteenitedibigimece ditibigimedi, menagi eote me ęodeęenaęa.

7 Eleditace mee Moisés, “Oteęexaęaga adinigee, değeni ‘Amijjo ica ane yakadi migo dinikatinece catinedi iięo?’ ” Niğida ęagikaneęegi ikee memaani mawii Cristo me dinawacetedibige liwigotigi émaęaga, menagi eote me ęodeęenaęa.

8 Pida mee Moisés, “Niğinoa nibodicetedi ane niwakatee Aneotedogoji ağica lağaliigi majipaatalo.

Akamaağakaami jeğenitece niğinoa nibodicetedi, codaan etidiwa catiwedi ǵadaaleğena.” Ijaağijo añañijo añañicedi ane jelögötägatedibece anoditece ǵotiwağatakanegęgi.

⁹ Joaniğidaägeeta niğida nibodigi: Nigenita eledi oko Jesus me Goniotagodi, codaan nige iwağati Aneotedoǵoji me yewikatiditace me yeleo, odaa Aneotedoǵoji eote ǵadewiǵa.

¹⁰ Igaatağa niğina mewi mejiwağatakanaga manitawece ǵodaaleğena, Aneotedoǵoji eote me ǵodeğenaga, codaan nigejinağatece ǵotiwağatakanegęgi, odaa Aneotedoǵoji jegeote me ǵodewiǵa.

¹¹ Igaatağa mee Aneotedoǵoji lotağanaǵaxi, “Inatawece niğina anonakato Goniotagodi aǵica liboliǵa.”

¹² Igaatağa lodee Aneotedoǵoji inatawece oko diniciamico, ina ane judeutedi, inaaǵina ane daǵa judeutedi. Igaataǵa iniaağiniwa Goniotagodi, Niotaǵodi inatawece oko. Codaan eliodi me ibinie inatawece anodipokotalo me yaxawa.

¹³ Joaniğidaägeeta Aneotedoǵoji lotağanaǵaxi, niğijo mee, “Inatawece niğina anodipokotibige Aneotedoǵoji liǵiwaǵenatakanegęgi, Aneotedoǵoji eote lewıǵa.”

¹⁴ Pida igame nimaweneğegi ina oko modipokotalo Aneotedoǵoji nige doǵoyiwaǵaditeda? Codaan igame nimaweneğegi moyiwaǵadi, nige diǵica mowajipatalo nibodicetedi anele anoditece Goniotagodi? Codaan igame nimaweneğegi me najipaagara, nige diǵica ane yelogoditiogi niğinoa nibodicetedi anele anoditece Goniotagodi?

15 Codaa igame nimawenegegi ina oko me yelögöditedibece nibodicetedi anele nige daga liigexegiteda Aneotedoğoji? Joaniğidaa leegodi mee Aneotedoğoji lotağanağaxi, “Dağaxa mele niğina meno ane naddeegi nibodicetedi anele anoditece Goniotagodi.”

16 Pida onatecigidi oko anodibatege nibodicetedi anele anoditece Goniotagodi. Igaatağa ijo mee Isaías, “Iniotagodi Aneotedoğoji. Ağica aneyiwağadi ǵodatematigo.”

17 Odaa niğina oko yakadi me nakato Goniotagodi niğina me wajipata natematigo. Pida wajipata natematigo niğina mini ane yelögödi nibodicetedi anele ane icoğotedibigimece miniwatağa Aneotedoğoji.

18 Natigide jiġika, meji, “Agodoğowajipata natematigo?” Owajipata! Digo aneeta Aneotedoğoji lotağanağaxi, “Inatawece oko digoina iigo joğowajipatalo lotağa, codaa latematigo jiġicoti cogi neğepaa niğica lin-iogo iigo.”

19 Pida jiġikataci, mejitiogi, “Loiigi Israel, domigoyowooğoditece ijo natematigo?” Moisés odoejegi me digitataka niğijo neğeetece aneeteta Aneotedoğoji,
“Jaote manoceetematiwaji niğina oko ane diğica
me yelogo midi me noiigi.

Codaa jao me əadelatemiwaji noiigi ane diğicata
lixakedi.”

20 Odaa Isaías jağani laaleğena mağaga eetece
ane ligegite Aneotedoğoji, mee,
“Niğina ane doğodoletibigiji,
etidakadi.

Odaa ja idinikeetiogi niçina ane doğodigikatibigiji.”

21 Pida Isaías yalağata loiigi Israel, niçijo mee, “Inoatawece nokododi jipokotiogi yoiigi modopitiwa. Pida agetidadiwağadi, otigimadadipi.”

11

Aneotedoğoji iwicode noiigi Israel

1 Enice jığika, “Aneotedoğoji domige dowocetetege idi epaa loiigi?” Ejitağawa adowocetetege. Igaatağa emegeeta ida anejitege loiigi Israel. Ijo anejitege Icoğegi Abraão, ida anejitege loiigiwepodi Benjamim.

2 Aneotedoğoji aikatedice loiigi ane iomağaditedice niçijo maleedigicatibige dağa iliidağadi inoatawece ane jinatağa. Owoogotitiwaji niçijoa Aneotedoğoji lotaşa anoditece Elias. Elias laagetedipi loiigi niçijo meetalo Aneotedoğoji,

3 “Iniotagodi Aneotedoğoji. Onigodi niçijo anoyelogağitedibece gadowooko, coda a oyaağadi niçijoa nameejatedi wetiadi aneite me inigotaga ejedi leegodi libeyaceğeco oko. Jeğemokaanegeeta me ideyaağatice, pida aağagodoletibige metideloadi.”

4 Pida Aneotedoğoji naşa igidi Elias, meeteta, “Ja jotetetomi seete miili goneleegiwadi ane doğoyamağatedini lokotidi lodee niwigoo Baal, aoğodogeteta”

5 Odaa niçina natigide idaağee. Yeyağaticoace onateciğidi oko anallee nepilidi Aneotedoğoji, ane iomağaditedicoace leegodi meliodi meletetema.

6 Aneotedoğoji iomağaditedice oko leeğodi meliodi meletetema, idığida aleğodi điginoa niğica loenataka anele aneo Aneotedoğoji me ninitedibece. Igaatağa dağa iomağaditedice Aneotedoğoji niğina oko leeğotedi loenataka, odaa agotağalee yakadi me ikee meliodi meletetema oko niğina me iolatedicoace.

7 Odaa yakadi mejinaga noiigi Israel me đigicata moyakadi niğica anodoletibige. Onexaağonateciğidi oko anoyakadi anodoletibige, joaniğidiae Aneotedoğoji ane iomağaditedicoace. Ineğeledi joğowote me dakake laaleğenali.

8 Joaniğidaağeeta Aneotedoğoji lotaşa, "Aneotedoğoji eotedibige me dağa neemiteegä micataşa daşa niotaşa, eotedibige me dogonadi, oteğexaağaşa owajipata ica anewi. Jigidaađee niğidi oko codaa niğina noko."

9 Davi eledi yalağatiogi, mee,
"Jemaa moiloikatiditibiwaji miditaşa lalokadi,
micataşa niğini ejeeğagi nibakajetegi,
codaa moigoetiniwace,
odaaj ja dinilaatibiwaji ica modaağigotibeci."

10 Jemaa me micataşa değetoinadi amaleegaga ayatetibiwaji,
codaa micataşa đigidioka limedi moyoyağaditedibece niğinoa ane dakaketema."

11 Enice, jigika, "Inoa judeutedi, domigidioka limedi moyototedice Aneotedoğoji, micataşa niğina oko ane dixipe oditaşa jigidiaagite ane lanikadi?" Ağidioka limedi moyototedice Aneotedoğoji. Pida Aneotedoğoji eote lewiga niğijo ane daşa judeutedi leeğodi niğijo judeutedi

moniteloco nibeyacağa me doğoyiwağaditeda Aneotedoğoji, eotedibige monocetema niğijo a ne dağa judeutedi.

¹² Aneotedoğoji eliodi me ibinie eledi noiigitigi niğina iigo leeğodi libeyaceğeco loiigi me doğoyiwağaditeda. Codaa eliodi me ibinie niğijo a ne dağa judeutedi, leeğodi niğijo a ne judeutedi moniaditema niliicağajetedi anewi. Niğina nigodopitalo Aneotedoğoji ijotawece niğijo a judeutedi aneniditediogi, odaa Aneotedoğoji dağaxatace me ibinie niğina eledi oko a ne daşa judeutedi.

Aneotedoğoji eote lewiga a ne daşa judeutedi

¹³ Natigide ejitağawatiwaji a ne dağakaami judeutedi. Jowoogodi Aneotedoğoji me idimonyatediogi a ne daşa judeutedi. Jowoogodi me şoneğegi niğida ibakedi a ne najigotediwa.

¹⁴ Ijoatokaşa jakadi me jao niğijo emaşa yoiji monocetağadomitiwaji, amaleeğaga icawaanigi Aneotedoğoji a neote lewiga leeğodi niğida ibakedi.

¹⁵ Igaataşa niğina oko digoina iigo a ne daşa judeutedi odopitalo Aneotedoğoji leeğodi niğijo a ne judeutedi me dowocetetege. Niğina nige dibatacetege Aneotedoğoji niğijo a judeutedi, odaa eo meliodi şodinikegi leeğodi Aneotedoğoji meote me newiğatace niğijo a judeutedi.

¹⁶ Nigoyajigotalo Aneotedoğoji paon liwai, odaa iditawece paon eledi nebi. (Jotigide laamipi judeutedi liciagi niğijo paon liwai. Aneotedoğoji dibatetege, odaa eledi dibatetege lionigipi).

Nigoyajigotalo Aneotedoğoji litodi nağana niale, libiwedi eletidi nepilidi.

17 Inoatecibece libiwedi nawodigije oliveira onakagidi. Odaa libiwe oliveira loidenä jögøyexocağaditege nağajo ane dinoke libiwe nağajo eledi oliveira. Odaa nağajo gela libiwe ja ili, codaa me dione, leeğodi litodi. Nişinoa judeutedi liciagi nağajo nawodigije oliveira. Akamaağakaamitiwaji ane dağakaamiteda judeutedi başa gadiciagi nağajo libiwe anoka oyexocağaditeloco eledi. Natigide abaategetiwaji loniciwağa codaa me lewişa Aneotedoğoji ane yajigotediogi loiigi judeutedi.

18 Aägele diğikaniticoace, daaditağadiaağica mawiite ijoa judeutedi ane liciaco libiwedi oliveira ane dinoke. Ayakadi dağadinaağaxakenitibecetiwaji, igaataşa nişida makaami gadiciagi micoataşa libiwedi niale. Nağana libiwe niale adowediteloco litodi, pida litodi yajigota liweenigi nişinoa libiwedi.

19 Pida ane dağakaami judeutedi menitiwaji, “Onakagidi nişijoä libiwedi owotibige moyexocağaditini eledi libiwe. Odaa şodiciagi nağajo eledi libiwe.”

20 Ewi monakagidi nişijoä libiwedi anoiciaceeketege judeutedi. Pida nişijoä judeutedi Aneotedoğoji aägeleeğeetediogi me loiigi leeğodi agonakato, odaa akaamitiwaji etiğadawanağatitege loiigi Aneotedoğoji leeğodi manakatoni. Odaa jinaşa domaşa adinaağaxakenitibecetiwaji, pida adinoweti.

21 Aneotedoğoji ja iloikatidi judeutedi, anoiciaceeketege nişijoä niale libiwedi anoyakagidi.

Odaa akaamitiwaji nigikani manakatoni, akaami eleditetiwaji ḡadiloikatiti.

22 Ja jinataga niġica Aneotedoġoġi meliodi meletetema oko, coda a iġenaġa me iloikatidi niġina eledi oko. Iloikatidi niġina anoika monakato, pida eliodi meletedaġadomitiwaji nige diġiġaniteda manakatoni. Nigikanitiwaji manakatoni, odaa aġaleeġeetedadagħawatiwaji makaami loiġi, ḡadiciagi niġijoa libiwedi oliveira anonakagidi.

23 Odaa niġijoa judeutedi, nigodopitalo Aneotedoġoġi monakatotace, odaa ja yawanaġaditacetegi loiġi, igaata ga Aneotedoġoġi yakadi meote modopitacalo.

24 Odaa akaamitiwaji ane daġakaami judeutedi, ḡadiciagi naġajo libiwe oliveira loidena anoyakagidi, odaa joġoyexocaġaditeloco naġajo niale nawodigije, naġajo ane daġa libiwe. Pida niġijoa judeutedi liciaco niġijoa anepaa libiwedi naġajo niale nawodigije anonakagidi. Adakake doġoyexocaġaditacedini libiwedi anoyakagidi naġajo niale oliveira loidena. Odaa jiġidaaġee aġica laġaliġi Aneotedoġoġi daġa yexocaġaditacedini niġijoa libiwedi anida aneetegi naġajo niale nawodigije, odaa jiġidaaġee me yawanaġaditacetegi judeutedi niġijo loiġi.

Aneotedoġoġi iwicode inata weċċe oko

25 Inioxoadipi. Jemaa mowooġoti ane nelogoditedoġowa Aneotedoġoġi, amanagawini aġadinaġaxakenitibecetiwaji leegodi Aneotedoġoġi aneote mowooġoti. Nikeetedoġowa midi niġina noiġi judeutedi dakake laaleġena

nigepaaqicota monotalo Aneotedogoji inatawece nigina ane daga judeutedi aneniditediogi.

²⁶ Odaa jiġidaaqee, Aneotedogoji eote lewiga inatawece loiigi Israel. Aneotedogoji lotaga yalaqata niġida niciagi, niġijo mee, "Ganewikatitogodi icoġoticogi manitaġa nigotaġa Siāo, odaa enagi napitaġadi inoatawece libeyacegħeco oko anida aneetegħi licoġegi Jacó.

²⁷ Aneotedogoji mee,
Jao micota ane iġegitiogi,
inapitaġadi libeyacegħeco anida aneetegħi licoġegi Jacó.'"

²⁸ Judeutedi aqodibatege nibodicetedi anele ane icoġotdigi miniwataġa Aneotedogoji. Joaniġidaa leeġodi me laxakawepodi Aneotedogoji eotedibige me yakadi me ġadibinienitetiwaji ane dağakaami judeutedi. Pida Aneotedogoji ixipetedice noiġi Israel, codaa yemaa leeġodi niġijo ane ligegitetege laamipi.

²⁹ Igaataġa niġina Aneotedogoji me iolatedi-coace oko, codaa niġina me ibinie, aiġi ane lowooko.

³⁰ Niġijo jotigide akaamitiwaji ane dağakaami judeutedi aqwaġati Aneotedogoji. Pida natigide Aneotedogoji ġadiwikodenitetiwaji leeġodi niġijoa judeutedi me doqoyiwaġaditeda.

³¹ Joaniġidaaqee natigide niġijoa judeutedi aqoyiwaġadi Aneotedogoji leeġodi me ġadiwikodenitetiwaji. Eotedibige Aneotedogoji maqaġa yakadi me niwikodetediniwace.

³² Leeġodi ijotawece oko aqoyiwaġadi Aneotedogoji, odaa jeġeote me diġicata

ane yakadi me ika nibeyacaşa, micataşa daşa dinigoetiniwace, daşa niwilogojegipi. Aneotedoğoji eotedibige me niwikodetediniwace inatawece oko.

Leeditibige me jogeeğatalo Aneotedoğoji

³³ Aneotedoğoji yowoğodi inoatawece, coda yowoğodi oninitecibeci ane loenataka. Aşica liciagi. Ajakataşa daşa jowoğotasa niğicoa ane lowooko, coda ajakataşa daşa jowoğotasa inoatawece niğicoa aneote.

³⁴ Joaniğidaägeeta Aneotedoğoji lotasa, anee, “Amijio ane yakadi me yowoğodi icoa lowooko Goniotagodi Aneotedoğoji?

Coda amijio ane yakadi me iladee?

³⁵ Coda amijio baanasa ica anigin ane yajigatalo Aneotedoğoji,
odaa ja nibeotege loojedi?”

³⁶ Igaatasşa iliidağadi inoatawece, coda inoatawece anino idika limedi minoa leeğodi nimaweneğegi, coda inoatawece anino, iniaa loenataka, coda modoğetetaloo leeğodi loenataka. Joaniğidaa leeğodi me leeditibige midioka limedi me jogeeğatalo Aneotedoğoji. Odaa jiğidaägee. (Amém).

12

Godewiğsa me jibaağatema Aneotedoğoji

¹ Enice inioxoadipi, jipokotağawatiwaji mewi madinajicitalo Aneotedoğoji, leeğodi eliodi me godiwikode. Niğijo jotigide oyalegi ejedi moibootalo Aneotedoğoji mowotibige me ninitedibece, pida oko başa idiniboonağatalo

Aneotedoğoji șodiciagi niğina niboonigi ewikegi. Odaa iniokiniwateda me șodewigatema. Joaniğidaa ane yemaa Aneotedoğoji. Odaa joaniğidaa aneo mewi me joğeeğatalo.

² Jinağa domağa iwitece lakatağa okotigi niğina iğo anodakapetege Aneotedoğoji. Pida ikani Aneotedoğoji me iği gadaaleğenali, amaleeğaga owooğotitiwaji ane yemaa Aneotedoğoji. Ane yemaa Aneotedoğoji eletağadomi, ağicaadağa beyagitağadomi, codaan me ninikatidi Aneotedoğoji, codaan me iğenağatağadomi.

³ Aneotedoğoji najigotediwa ibakedi, codaan ağagağa najigotediwa yoniciwağa me jao niğida ibakedi. Joaniğidaa leeğodi mejitağawatiwaji, jinağaleetibige dağakaami șoneđegipip, igaatağa ağakaami șoneđegipitewaji. Pida nigakamağa adinowootiwaji, owoo niğica anele, ane iğenağa, codaan jinoğowootiwaji doğoleetibige me șadeloki. Akamağakaami leeditibige madiniwini amaleeğaga anati naga yajigotedağawa Aneotedoğoji șatiwađatakaneđegi.

⁴ Digowoo niğina șodolaadi owidi liwailidi, pida idiokidi șodolaadi aneiteloco. Codaan oniditeci liwai ida ane libakedi.

⁵ Niđida moko, oko eliodi, șodiciagi liwailidi șodolaadi. Pida okomogokotiwage șodiciagi șodolaadi mokiditece. Codaan niđida moko okotaweće șodexogotege Cristo. Odaa okotaweće ida anejinađatiwage digo minoatađa liwailidi șodolaadi.

⁶ Joaniğidaa me dağa diniciamico șodixaketedi ane najigotedoğowa Aneotedoğoji me jibakenağa. Nigida șodixakedi mejinağatiogi niğina anon-

akato Goniotagodi niğica ane yemaa Aneotedoğoji me ligegitediogi, jaoga niğida gobakedi me jinakatonağa Aneotedoğoji.

⁷ Nige najigotedoğowa Aneotedoğoji godixakedi me jaxawanağa eledi oko, dice jaxawanağa. Nige najigotedoğowa godixakedi me jiğaxinağanagâtece lotaşa Aneotedoğoji, dice jiğaxinaganaga.

⁸ Nige najigotedoğowa Aneotedoğoji godixakedi me jaoga loniciwaşa eledi oko modiotece Cristo, dice jaogo loniciwaşa. Nige najigotedoğowa şonimaweneğegi me jedianağatece oko anigidi ane yopotibige, dice jedianaşa, mele şodaaleğena. Nige najigotedoğowa godixakedi me jiğenatakanaşa, dice jibakenaşa minitawece şodoniciwaşa me jiğenatakanaşa. Nige najigotedoğowa godixakedi me jiwikodenaga eledi oko, dice şodinitibece me jiwikodenaga.

⁹ Emaani eledi oko manitawece şadaaleğena. Codaa oxaxini ane beyagi, pida oleetibige me iwitece anele.

¹⁰ Oleetibige meliodi memaani niğina anonakato Goniotagodi micataşa daşa şadölliğiwepodi. Oleetibige mawenigideni eledi oko.

¹¹ Jinağakaami abaciğegitema şabakedi. Awii libakedi Goniotagodi manitawece codaa mele şadaaleğena.

¹² Aniniitibeci leeğodi manibeoonitibigege lanokegi Goniotagodi. Adinatiitalo şadawikodico, codaa jiniğikani motaşaneğeni Aneotedoğoji.

¹³ Edianitecetiwaji şanioxoadipi ganigidi lağalanigi ane yopotibige. Codaa abaatege oko ane yopotibige limedi.

14 Ipokitalo Aneotedoğoji me ibinie niğina ane igaalatibigağaji. Ipokitalo me ibinie, pida jiniğipokitalo değeote ane beyagitema.

15 Oleetibige me ćadinikađawa ane ninitibece. Codaa anoeni nigin i ane noe.

16 Aniwotitema eledi oko. Jinađakaami anađaxakenegeli, pida oleetibige me ćadokađegi ane dađa ćoneđegi. Jinađaleetibige dađa dađaxa mida ćadixakedi caticedi niđina eledi oko.

17 Nigica aneo ane beyagitağadomi, jinağawii ane beyagitema. Oleetibige mawii anoyakadi eledi oko mele.

18 Nigakatitiwaji, awii me ćadilakiitege inatawece oko.

19 Inioxoadipi yemaanigipi. Jinoğoleetibige dağa oojetee. Pida ikanitece Aneotedoğoji mepaa yelatetema, odaa eote lawikodico niğini oko aneo ane beyagitağadomitiwaji. Igaatağa maditağa lotağanağaxi Aneotedoğoji mee Goniotagodi Aneotedoğoji, “Emokee mida yoniciwağa me joojete. Odaa jao lawikodico niğina oko anowo ane beyagitağadomitiwaji.”

20 Dice awii aneeta lotađanađaxi Aneotedođoji, niđijo neđee, “Nige nigicile ćadaxakawa, edianitece niweenigi, nige yeloadi ecibi, acipeđeni. Igaanigawii niđida aneni, odaa eliodi me niboliga ćadaxakawa.”

21 Jiniğikani ane beyagi dağa diniğaanyetağadici. Pida ağekeni ane beyagi mawii anele.

13

Leeditibige meğiwağatağa anida nağatetigi

1 Leeditibige mokotawece ejiwagaṭatağa inatawece anida naqatetigi. Igaatağa aqica ini ane diiğenataka ane dağa Aneotedoğoji yajigote naqatetigi, pida Aneotedoğoji inaaqeyate niğinoa anida naqatetigi digoina iiğο.

2 Joaniqidaa leeğodi niğina oko ane lakapetegi niğina anida naqatetigi digoina iiğο, aaqaga lakapetegi Aneotedoğoji liiğenatakaneğegi. Odaa niğina lakapetegi niğina ane niiğenatakanağa nigidiaaqidi nawikodeeğə, iloikatidi Aneotedoğoji.

3 Igaatağa niğina anowo anele aqodoita niğina anida naqatetigi. Pida inokina niğina anowo ane beyagi, bogodoita niğina anida naqatetigi. Akaami nige degemaani madoii anida naqatetigi, dice oleetibige mawii anele, odaa ele moyalaqatibigağaji.

4 Igaatağa niğina ane diiğenataka digoina iiğο eo libakedi Aneotedoğoji, nibakedi aneletağadomi. Pida nigawii ane beyagi, enice ele madoii. Igaatağa niğina ane diiğenataka ewi mida loniciwağa me diiğenatakatağawa metiğadiloikatiti. Leeğodi eo Aneotedoğoji libakedi, odaa iloikatidi niğina oko aneo ane beyagi, igaatağa Aneotedoğoji ja yelatetema libeyaceğeco niğina oko.

5 Joaniqidaa leeğodi me leeditibige me iwagati niğinoa anida naqatetigi, aleegodi madoiita mawikodee, pida leeğodi me eemiteetece catiwedi gadaaleğena niğina mawii ane beyagi, ogoa, domige ina anele.

6 Codaa joaniqidaa leeğodi leeditibige

medianitiwaji inionigi-eliodi mepaagodibatege ganinyeelo niqinoa anida naqatetigi, igaataqa owo libakedi Aneotedogoji ane yajigotediogi.

⁷ Enice ediani ane ganaalewetema inionigi-eliodi, codaa me okanicodaagicoa eletidi ganaalewe. Eemiteetibige codaa maweniqideniwiwaji inatawece anida naqatetigi.

Ica ane leeditibige minigata eledi oko

⁸ Jiniqikani diqidioka limedi midiwa ganaalewe. Pida leeditibige midioka limedi memaan eledi oko. Igaataqa niqina ane yemaa eledi oko, jeqeote icoatawece niqicoa liigenatakanegeco Aneotedogoji anetigodiiqeta me jaoga.

⁹ Mee Aneotedogoji, “Emaani eledi oko digo aneni madinemaani.” Niqina oko nigeo niqida niqenatakanegegi, odaa jeqeote niqijo eletidi liqenatakanegeco Aneotedogoji ane iditedini Moisés, “Jinaqa qadoomatewa ane daqa gadodawa. Jinaqa domaga aijee. Jinoqolice. Jinaqa aniliitibige eledi oko. Jineqemaani niqina ane daqa qanebi.” Odaa niqidiwa niqenatakanegeco codaa okanicodaagica eledi liqenatakanegegi Aneotedogoji liciagi niqijo niqenatakanegegi anee, “Lajo memaan eledi oko digo aneni madinemaani.”

¹⁰ Niqina ane yemaa eledi oko inokeo aneletema. Odaa joaniqidaa niqina ane yemaa eledi oko jeqeote icoatawece niqicoa liqenatakanegeco Aneotedogoji.

¹¹ Niqica noko lanokegi Cristo me dopitedijo me godewikatidi jeqepaanaqa niqegi, aqalee liciagi niqijo noko maleekoka jinakatonaga Goniotagodi.

Enice, jogowooğotitiwaji me leeditibige madinoweti, codaan madinemaanitiwage.

¹² Liciagi niğina enoale naşa ixomagatice, odaa ja yelögötibige, Codaan leeditibige me jikanşa niğino a ne beyagi aneo niğina oko anida aneetege nexocşa. Leeditibige me ağodigotema me jaogate nibaketedi anele manitaşa lokokena.

¹³ Jaşa niğina a ne iğenşa liciagi niğidi oko ane newiga manitaşa lokokena. Jinaşa domaşa jacapenağanağatibece migetaşa jacipağatibece; codaan jinaşa domaşa jitinegenaşa niğina a ne daşa ağododawadipi; codaan jinaşa jidelaşa oteğexaaşa jelokojoğonşa.

¹⁴ Biğida leeditibige me ağadigomi mawii inokina anele, igaataşa Goniotagodi Jesus Cristo ya-jigotedağawa loniciwaşa mawii anele. Jinaşa domoğowoo mawii a ne beyagi, anokomaşa jildağatağatibige me jaşa.

14

Jinaşa alomeğeni ığanioxoa

¹ Abaatege ağadiwigotitiwaji niğina a ne değeliodi eliwağatakaneğegi. Pida jinağabaatege dağadinotigimadenitege leeğodi niğicoa anaşaşa lowooko.

² Inatecibece oko oyiwagaği moyakadi moyeligo okanicodaağica niweenigi. Pida inatecibece eledi oko a ne değeliodi eliwağatakanaşa, oyeligo inokino a niğino a ne ağotanigjedi.

³ Niğina a ne yeligo okanicodaağica niweenigi, leeditibige me daşa iğoadita niğina aninoka yeligo

ane əotanigijedi. Odaa niqina ane dağa yeligo libole, leeditibige me degee me libatiigi niqina eledi me yeligo okanicodaagica niweenigi. Igaataşa Aneotedogoji ja dibatetege niqini oko.

4 Niqida makaami aqica qanaqatetigi malomegeni liotagi eledi oko. Niqina niotagi, nigeo nibakedi anele, ogoa, domigeo nibakedi ane beyagi, niotagodi jiqiniae iwi libakedi. Odaa niqina Aneotedogoji liotagi eo niqina anele, igaataşa Aneotedogoji yajigote nimawenegegi meo nibakedi anele.

5 Inatecibece odiletibige diqida noko ane enegegi ida ane jaoga, aliciagi niqinoa eletidi nokododi. Pida inatecibece oko jaqagodiletibige diqinoatawece nokododi diniciamico. Oninitecibeci leeditibige mewi me dowooko amaleegaga yowoogodi niqica aneleteema.

6 Niqina ane diletibige diqida noko me daqaxa mida ane jaoga, yotete niqida noko me doqetetaloo Goniotagodi. Coodaa niqina ane yeligo okanicodaagica niweenigi, niqina naşa yeligo, doqetetaloo Goniotagodi, coodaa diniotagodetaloo Aneotedogoji leeğodi midi ane yeligo. Odaa niqina ane inoka yeligo ane əotanigijedi, aqaaqa doqetetaloo Goniotagodi leeğodi me diniotagodetaloo Aneotedogoji midi ane yeligo.

7 Aqica ini anini godiwigotigi ane yakadi mee, “Abeyagitema eledi oko me idewiqa, ogoa mige ideleo.”

8 Nige godewiqa, godewiqatema Goniotagodi. Nige godeleo, godeleotema Goniotagodi. Enice nige godewiqa, ogoa, domige godeleo, idioka limedi

moko nebi Goniotagodi.

⁹ Igaatağa Cristo yeleo, pida yewiğatace eotedibige me Niotagodi émagaşa codaa moko anepağalee godewiğa.

¹⁰ Enice igaamee ina meni ȝanioxoa me dibatá? Codaa igame leeğodi me dağadiaağica mawii ȝanioxoa? Igaatağa icota noko mokotawece idini-keenağa lodox Cristo. Odaa Cristo ja najig-otedoğowa niğica ane iğenaga me jibağatege me gonogeedi leeğodi niğinoa godoenatakema.

¹¹ Igaataga diniditeloco lotağanağaxi Aneotedogoji,

“Mee Goniotagodi,

‘Idewiğa, odaa jinağawienatakani minatawece oko oyamağatedi lokotidi yodoe,
codaa inatawece oko moditiwa me Ee Aneotedogoji.’”

¹² Odaa joanişidaägee, okotawece jelögotağatalo Aneotedogoji icoatawece niğicoa ane godoenataka.

Jinagawii ȝanioxoa meyamağatice eliwağatakaneğegi

¹³ Enice jikanaga me idinalomeğenaşa. Leeditibige mowoo me dağadiaağawii ȝanioxoa meyamağatice eliwağatakaneğegi, migetaga ika me diotece Goniotagodi.

¹⁴ Leeğodi me ee nebi Cristo, odaa jowooğodi codaa ajawienataka me diğica niweenigi ane daga yakadi me jelicaşa dağa leeğodi moibootiogi niwicidi. Pida nigica ane diletibige diğica niweenigi ane daga yakadi me jelicaşa leeğodi moibootiogi

niwicidi, nige yeligo niğica niweenigi, odaa ja dibatá.

¹⁵ Nigawii ɻanioxoa magecağalo leeğodi niweenigi anelici, jiğikeeni me değemaani ɻanioxoa. Pida Cristo ja yeleotetema niğini ɻanioxoa. Enice jinağawii me ika metiwağataka leeğodi niweenigi anelici.

¹⁶ Jinaga domağawii eledi oko modotağatibige niğica anakati mele.

¹⁷ Igaatağa Aneotedoğoji iiğe catiwedi ɻodaalegenali. Joaniğidaa leeğodi aleeditibige dağa ɻodigecağaleğe niğica ane jelicaqa, migetaqa ane jacipaşa. Pida leeditibige minoka jaşa niğina ane iğenaqa, codaa joleeğatibige minatawece oko ilağatiwage, codaa midokida ɻodowoogo inaa ɻodinikegi. Jakataga me jaşa inoatawece leeğodi loniciwaqa Aneotedoğoji Liwigo.

¹⁸ Nige niğidaägee niğina liotagi Cristo, odaa yocağaneğe Aneotedoğoji, codaa eo me ninitibece. Odaa niğina oko odeemitetibige niğina liotagi Cristo.

¹⁹ Enice joleeğatibige niğica aneo me ɻodilağatiwage, codaa joleeğatibige me jaşa niğina ane yaxawa eledi oko me ilitema eliwağatakaneğegi.

²⁰ Jinaga domaga aağati niğica Aneotedoğoji aneotetema ɻanioxoa leeğodi niweenigi anelici. Yakadi melici okanicodaağica niweenigi, pida jinağadağeli niğica niweenigi aneo eledi oko me eyamağatice eliwağatakaneğegi.

²¹ Ele nige değelici libole, nige dağa acipe viinyo, oteğexaağaga awii anigetiğini aneo ɻanioxoa me dibatá, oditağa eyamağatice eliwağatakaneğegi.

22 Nigica ananatitece meo niçida niciagi, otetení makamokakaami mowooğoti iniaa Aneotedogoji. Niçina oko ninitibece, niçina me daga deemitetece catiwedi laalegena me dibatá leeğodi niçina loenatagi aneo.

23 Pida niçina ane dinawietibece, ane diletibige dağa dibatá niçina me yeligo libole, Aneotedogoji iloikatidi niçina oko leeğodi ageo niçica ane deemitetece laalegena. Igaatağa niçina oko ane diletibige me daga ilagatice meo anigidi, pida eo, odaa ja dibatá (igaatağa adioteci ane yowoogodi me iğenaga).

15

Leeditibige me jocaganegenagatibigo eledi oko

1 Niçida moko baanaga yoniciwadi șotiwagatakaneğegi leeditibige me idinatiğatalo niçino a loenataka niçina analee değeliodi eliwagatakaneğegi, codaa idinatiğatalo niçino a lowooko, icaaşica nige dağa domaşa șodiwoditema lowooko. Aägele dağa jaoşa inokina anokomoka aneletogodomi.

2 Pida oninitecibeci leeditibige me yocaganegetibigo nioxoa, meo niçica aneletema, eotibige me yaxawa me ili eliwagatakaneğegi.

3 Igaatağa Cristo jiğidaağee aägeote ini anepaşa yemaa. Dinatite niçijo a lawikodico, digo aneeta me diniditeloco lotağanağaxi Aneotedogoji. Niçica Cristo naşa yotaganeğe Eliodi, meeteta,

“Niçijo anoyametibigağaji,
aağaga etidame.”

4 Igaatağa ijoatawece ane diniditeloco Aneotedogoji lotaganagaxi, niğica jotigide, ijoatawece diniditedini metigodiiğaxi me idinatiığatalo godawikodico, codaan mowo mabo godaaleğena. Joaniğidaa leeğodi me inibeoonaqatibigege lanokegi Cristo.

5 Aneotedogoji najigotedogowa godoniciwaşa me jakataşa me idinatiığatalo godawikodico, codaan meote mabo godaaleğena. Odaa jipokotalo Aneotedogoji me gadaxawanitewaji midokida ane gadowoogo, codaan midioka limedi me gadilakiitiwagetiwaji, digo anee Jesus Cristo me nikeetedogowa.

6 Jıgidaa ane jipokotalo amaleegaga akaamitawece atecigi, micataşa doğokinitece oko, odaa akaamitawecetiwaji ogeetetaloo Aneotedogoji, ane Eliodi Goniotagodi Jesus Cristo.

Niğinoa nibodicetedi anele aagagicotiogi ane daga judeutedi

7 Dicabaategetiwaji eledi oko, digo anigotedogowa Cristo me dibatedogogi, amaleegaga odoğetetibigimece Aneotedogoji niğina oko.

8 Ejitağawatiwaji joaniğidaa leeğodi Cristo me dinajigo me liotagi judeutedi, eotedibige me ikee Aneotedogoji me daga ixomagateetedice ane ligegi, pida eote ane ligegitediogi niğijo jotigide laamipi judeutedi.

9 Codaan dinajigo me liotagi judeutedi eotedibige niğina ane daga judeutedi modoğetetaloo Aneotedogoji, leeğodi me iwikodetediogi. Davi

yalaqata niṣidi noiigi maditaqa Aneotedoḡoji lotaḡanagaxi, niṣijo mee,
 “Joaniqidaa leegodi jogetetaḡawa liwigotigi niṣidi
 ane daqa judeutedi,
 codaa jigaa enaco me jogeteta Gaboonaqadi.”

10 Eledi mee Aneotedoḡoji lotaḡa,
 “Akaamitiwaji ane daqakaami judeutedi,
 aniniitibecitiwaji,
 awanitege niṣijo noiigi Aneotedoḡoji ane
 iomaḡaditedice!”

11 Codaa eleditace mee,
 “Akaamitawecetiwaji ane daqakaami judeutedi
 ogeetetaloo Goniotagodi!

Igaataqa inatawece ane noiigi leeditibige
 modogetetaloo.”

12 Codaa me Isaías iditeloco Aneotedoḡoji
 lotaḡanagaxi, niṣijo mee,
 “Niṣica anida aneetege licoḡegi Jessé enagi me iiġe
 niġina ane daqa judeutedi.

Odaa onibeotege me yewikatiditibiwaji.”
 (Niṣica Jessé, Davi eliodi).

13 Aneotedoḡoji jiġiniaegeote me in-
 ibeoonaqatege lanokegi Goniotagodi Jesus.
 Odaa jipokotalo meliodi me yajigotedaqawa
 gadinikegitiwaji, codaa meote mele
 gadaalegenali malee iwaqatitewiġi, amaleegaga
 yajigotaqawatiwaji Aneotedoḡoji Liwigo
 ganimaweneġegi mepaanaqa anibeoonitege
 lanokegi Goniotagodi Jesus.

*Paulo libakedi me yelogoditedibece nibodicetedi
 anele miditaqa ane daqa judeutedi*

14 Inioxoadipi, emegeeta eliodi me jowooğodi, codaajawienataka meliodi makaamitiwaji eletetema eledi oko, codaajowooğodi mowoogotianodaa diitigi șotiwağatakaneğegi, codaamowoogotimadinoxoki madinajacağatitiwaji.

15 Pida, inioxoadipi, jiditini ane igejamaleeğaga jao manalakitibige niğinoannejitece. Aidoi me jidi nağadi notağanağaxi, igaatağaane Aneotedoğoji idiomağaditedice me jao anelibakedi.

16 Idiomağaditedice me ee liotagi Jesus Cristo, codaamağaga jiba miditağanede ane dağajudeutedi. Niğina mejitece nibodicetedi anele anoditece Jesus, jiba micatağanığinasacerdoti aneyajigo niboongitalo Aneotedoğoji. Jaotibige niğina anedağajudeutedi meniwağatakanağanı, odaaja liciagi niğinaniboonigitalo Aneotedoğoji ane dibatetege, jiğidiaağidi ane ixipeticoace Aneotedoğoji Liwigomepokanepiliditeda.

17 Enice jakadi me idinabaketibece leeğodi ibakeditema Aneotedoğoji, leeğodi me idexogotege Cristo.

18 Igaatağanoka jemaa mejitece niğinoan Cristo ane loenataka me idibake. Najigotediwyoniciliwağame jao niğida nibakedi, codaame jao niğijo ane dağajudeutedi monakato Goniotagodi. Niğidioko oyiwagadı Aneotedoğoji niğijo nogowajipataloyotaga, codaanogonadi anodaageyewiğa.

19 Eleditace oyiwagadı niğijo nogonadi niğinoanane șobinicoanoikee loniciwağanı Aneotedoğoji, codaame niğinoa șodoxiceğetedi. Odaajoğoyiwagadı Aneotedoğoji leeğodi loniciwağanı

Liwigo Aneotedoğoji. Joanişidaa ibakedi niğijo naşa idixomağateloco nigotaga Jerusalém, codaa me niğinoa nigotadi anodipegitge, codaa minoatawece nigotadi neğepaa nipodigi Ilíria. Inoatawece nigotadi anejigotece ejitece nibodicetedi anele anoditece Cristo.

²⁰ Idioka limedi me idinoniciwağadi mejitece nibodicetedi anele anoyalağatalo Cristo midiwataşa nigotadi analee diğica mowajipata moyalağatalo Cristo. Igaataşa adomaşa jemaa me ibakadi baanıgijo me libakadi eledi oko, micataşa niğina oko ane dağa yemaa me dabiteğetini ligeladi ditibigimedi lipodagaladi baanıgijo me ligeladi eledi oko.

²¹ Idalagatalo Goniotagodi digo aneeta lotaşa Aneotedoğoji, niğina mee,

“Niğijo ane diğica mowajipata moditece anodaägeeteda Goniotagodi, niğidioko onadi,

codaa moyowoogodi niğica anodaägeeteda.”

Paulo akaa lowoogo migo dalita nigotaga Roma

²² Elioditibece me domaşa jemaa me idalitağawatiwaji, pida anaşa jakadi leeğodi ibakedi me jelögöditibece nibodicetedi anele anoditece Cristo miditaşa niğidi noiigi ane diğica mowajipatalo.

²³ Pida natigide ja jigodi niğida ibakedi minoataşa niğinoa nipodaşa. Codaa ja jotigide me domaşa jemaa me idalitağawatiwaji.

²⁴ Odaa nige iniwiajeticogi digoida niigo Espanha, odaa jemaa me idalitağawatiwaji. Odaa ejime epenaitedi midiaägejo makaamitağatiwaji,

makaami inikaqawepoditewaji, odaa nigidiaqidi jemaa madaxawanitiwaji me iniwiajeticogi nigepaa Espanha.

25 Pida niqina natigide ejigo nigotaqa Jerusalém amaleegaga jaxawa noiigi anida aneetege Cristo manitaqa naqani nigotaqa.

26 Igaataqa loiigi Cristo digoida niigotedi Macedônia aniaa Grécia oyakadi mele monioda dinyeelo moiwakateetigi niqijo madewetedi loiigi Cristo manitaqa nigotaqa Jerusalém.

27 Idiaa lowoogo monioda dinyeelo, coda diitigi amina naalewe moyaxawa noiigi judeutedi. Niqidi ane daqa judeutedi anonakato Goniotagodi leeditibige moyaxawa judeutedi madewetedi anonakato Goniotagodi. Igaataqa oyelogoditiogi niqijo ane daqa judeutedi anodaageeteda libinico Aneotedoqoji ane yajigotediogi.

28 Nigidiaqidi nige jigodi niqida ibakedi me jajigotiogi inoatawece dinyeelo niqidi madewetedi. Igaanige idigo, odaa ja iniwiajeticogi Espanha, odaa inaaqejigotece makaamitaqa, idalitaqawatiwaji.

29 Jowoogodi nigejotaqawatiwaji me idalitaqawa, eliodi me ninitibece yaaleqena, igaataqa Cristo owidi laxawanaqatakaneggegitedomi. Coda nigejotaqawatiwaji jemaa mejitece niqida anigotediwa.

30 Inioxoadipi, jao ipoketegi leeqodi Goniotagodi Jesus Cristo, coda leeqodi Liwigo Aneotedoqoji meote me idinemaanagatiwage.

Jipokotaġawatiwaji ina baġa otaġaneġeni Aneotedogoji, digo aneji me jotaganeġe amaleegaga idaxawa Aneotedogoji.

³¹ Otaġaneġeni Aneotedogoji, ipokitalo me idotetetema nigeladimigipitigi Judéia ane doġoyiwaġaditeda Goniotagodi, codaan ipokitalo Aneotedogoji meote niġidi loiġi digoida nigotaġa Jerusalém modibatege niġida ibakedi.

³² Odāa joanigidaagee, nige yemaa Aneotedogoji, ejotaġawatiwaji me ninitibece yaaleġena, odāa joniciwaġataġa oninitecibeci ġonioxoa.

³³ Aneotedogoji eote mele godaalegenali. Jipokotalo midioka limedi miniwa makaamitaġatiwaji. Odāa jiġidaagee. (Amém.)

16

Paulo ye coaditibige loka aqgetedi manitaġa niġotaga Roma

¹ Jemaa me jelegetaġawatiwaji ġoniwaalo Febe, ane libakadi miditaġa lapo anonakato Goniotagodi manitaġa nigotaġa Cencréia.

² Jemaa mabaategetiwaji ġoniwaalo leeġodi mida aneetege Goniotagodi anodaa leeditibige modigo niġina liomaġatagipi Aneotedogoji modibatege ġonioxoadipi. Axawanitece okanicodaqica ane yopotibige, igaataġa jiġijo me yaxawa eliodi oko, codaan ee ijo maġaġa idaxawa.

³ Jemaa me idecoaditibige Priscila iħħajja Áquila, yokkaqgetedi me jibaaqatema Jesus Cristo.

⁴ Priscila iħħajja Áquila ja niġomaġa moyeleotomi. Joaniġidaa leeġodi meliodi me iniotaġodetiogi.

Pida aȝemokee, pida ijoatawece niȝijoa lapoli anonakato Goniotagodi ane daga judeutedi, eledi odiniotagodetiogi Priscila ijaa Áquila.

⁵ Codaa aagaga idecoaditibige niȝijo lapo anonakato Goniotagodi ane latecaqadi ligeladi Priscila ijaa Áquila.

Idecoaditibige Epêneto aneliodi me jemaatibigo. Jiȝijaagijo odoejegi oko aneyiwaqadi Cristo nipodig'i Ásia.

⁶ Idecoaditibige Maria aneliodi me dibatogodomi.

⁷ Idecoaditibige Andrônico aniaa Júnias anida aneetege yoiigi. Anijo me iniwilaqawepodi. Niȝinoa eletidi liigexedi Aneotedoqoji eliodi modeemitetibige, akaaqoyiwaqadi Cristo aniȝicatibige daga ejawaqadi.

⁸ Idecoaditibige Ampliato, yokaaqedi ane jemaa leeqodi mida anejinaqatege Goniotagodi.

⁹ Idecoaditibige Urbano eledi ȝodokaqedi me jibaagatema Cristo, codaa aagaga idecoaditibige Estáquis eledi yemaanigi.

¹⁰ Idecoaditibige Apeles baanaqa ikee meliodi meyiwaqadi Cristo. Idecoaditibige ane ligeladi minitaqa Aristóbulo.

¹¹ Idecoaditibige Herodião ane yoiigi, codaa niȝijo anoyiwaqadi Goniotagodi ane ligeladi minitaqa Narciso.

¹² Idecoaditibige Trifena aniaa Trifosa, niȝijo iwaalepodi anowo Goniotagodi libakedi. Codaa aagaga idecoaditibige naqajo eledi ȝodokaqete ȝodemaana Pérside aneliodi me dibatema Goniotagodi.

13 Idecoaditibige Rufo liomaqatagi Aneotedogoji, codaan aagaga idecoaditibige naqajo eliodo ane idigotiwa micataga daga ee lionigi.

14 Idecoaditibige Asincrito, Flegonte, Hermes, Páetrobas, ijaa Hermas, codaan me iditawece qonioxoadipni anidiaagi miditaqaga.

15 Idecoaditibige Filólogo, Júlia, Nereu ajaa niwaalo, codaan Olimpas ijaa ijotawece ane liomaqatagipi Aneotedogoji ane iditibige miditaqaga.

16 Adinecoatitiwaji amaleegaga ikeeni madinemaanitiwage, awiitibige me ninitedibece Aneotedogoji. Niqina eletidi lapoli anoyiwagadi Cristo oyecoaditibigaqajitiwaji.

Paulo iladee niqijo lapo anonakato Goniotagodi manitaqa nigotaqa Roma

17 Inioxoadipni. Jipokotaqawatiwaji manidakitigi niqina anodoletibige mowo mawalacetoace, codaan madinotigimadenitiwage. Niqidi noiigi oibeyacaqadi eledi oko eliwaqatakaneggegi, codaan modakapetege niigaxinaqanegeco gotiwaqatakaneggegi, baanaqa owoogotitetiwaji. Awalacetegi niqidi noiigi, jinagaleeqawanitege.

18 Igaataga niqina anowo eledi oko maniaditema eliwaqatakaneggegi aliotagipi Cristo, ane Goniotagodi. Pida odioteci niqicoa anepaa lidaqataka lolaadi. Ele me notaqanaqa codaan oiletibigo oko, owotibige moyakadi moinaale niqina ane diqica lixakedi.

19 Pida inatawece oko oyowoogodi me iwitecetiwaji Goniotagodi, odaa joaniqidaa

leegodi makaami inikaqawepodi. Jemaatiwaji mida qadixakedi mawii anele, idigida ajemaa doqowooqotitiwaji mawii ane beyagi.

20 Aneotedoqoji joaniqiniaageote mele godaalegena. Aleegi, odaa eote manigaanyetece godaxakawa Satanás. Jemaa Goniotagodi Jesus Cristo midioka limedi meletedaqadomitiwaji. Odaa jiġidaagee. (Amém).

21 Timóeo ane ibakawa yecoaditibigaqajitiwaji. Lúcio, Jasão, iniaa Sosípatro anida aneetege yoiigi, aagaqa oyecoaditibigaqajitiwaji.

22 Eemoda Tertius ane jidi niġinoa Paulo lotaqa, aagaqa idecoaditibigaqajitiwaji, leegodi okotawece oko nepilidi Goniotagodi.

23 Ee Paulo yotokagadi ligeladi Gaio, odaa ele me dibatigi. Codaa niġina loiġi Aneotedoqoji digoina idioka limedi me latecqagħi ligeladi Gaio. Gaio aagaqa yecoaditibigaqajitiwaji. Erasto, niġina ane doweditelogo ninyeelo nigotaqa, iniaa ғonioxoa Quarto eledi oyecoaditibigaqajitiwaji.

24 Jemaa Goniotagodi Jesus Cristo midioka limedi meletedaqadomitiwaji. Odaa jiġidaagee. (Amém).

Paulo dogetetibigimece Aneotedoqoji

25 Joqeeqatalo Aneotedoqoji. Yakadi mepaanaga yoniciwaqadi qatiwaqatakanegħeggi. Jiġidaageeta niġinoa nibodicetedi anele anejitece, niġina me jiġaxinaqatece Jesus Cristo. Niġinoa ane jiġaxinaqanaqatece akaqinoa niġica maleekoka dinoe niġina iigo. Pida jotigide aqica ane yowooqodi. Natigide Aneotedoqoji ja nikietedoqowa.

26 Niğijo ane daga jowooğotağa ane diitigi midiwataga lotaga Aneotedoğoji, anoyalaga niğijo anoyelogoditedibece Aneotedoğoji lowooko, niğijo ane daga jowooğotağa, Aneotedoğoji ja ikee. Aneotedoğoji anidioka limedi me yewığa, niwakatee niğidi oko moyelogoditedibece lotaga. Eote minatawece ane noiigi owajipatalo lotaga, eotedibige minatawece oyiwagadi liigenatakaneğegi, codaa monakato Goniotagodi.

27 Iniokiniwateda me Gonoenogodi, codaa in-iokiniwateda minoa lixaketedi. Odaa leeditibige midioka limedi me jogeegatalo leegodi Goniotagodi Jesus Cristo. Odaa jişidaägee. (Amém).

Gela Liwai Lotaŋanaŋaxi Aneotedoŋoji New Testament in Kadiwéu (BR:kbc:Kadiwéu)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kadiwéu

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kadiwéu

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
[7128a549-e957-5460-8c56-0f5281edf264](#)